

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
OPĆINSKI SUD U TRAVNIKU
Broj: 51 0 Ps 031258 10 Ps
Travnik, 25.04.2012. godine

Općinski sud Travnik, sudija Živković Miralem, u pravnoj stvari tužitelja D.N.vl. V.R. „D.“iz T.. G.., koga zastupa punomoćnik KANIŽA HARIS, advokat u ADVOKATSKOM DRUŠTVU ADIL LOZO I DRUGI, iz TRAVNIKA, ul. Bosanska – Lamela II, protiv tuženog „WINTER“ d.o.o. TRAVNIK, Babanovac bb, koga zastupa punomoćnik AHMED ŽILIĆ, advokat iz SARAJEVA, ul. Radićeva br.2, radi isplate duga v.s. 142.233,60 KM, nakon održane glavne, usmene i javne rasprave zaključene dana 16.01.2012. godine u prisutnosti punomoćnika parničnih stranaka, donio je dana 25.04.2012. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

N A L A Ž E S E tuženiku da tužitelju isplati iznos od 80.716,23 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe (tj. 19.03.2010.godine) pa do konačne isplate, sve u roku od 30 dana.

Sa preostalim dijelom u iznosu od 61.517,37 KM, tužbeni zahtjev SE ODBIJA, kao neosnovan.

Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Tužitelj je dana 19.03.2010.godine podnio tužbu sudu, protiv tuženog, radi isplate duga v.s. 142.233,60 KM.

U tužbi tužitelj navodi da je sa tuženikom dana 16.04.2008.godine zaključio Ugovor o izvođenju radova, tačnije hidroinstalaterskih radova na hotelsko-apartmanskim kompleksu na V., Turističko naselje B., a koji radovi se odnose na izvođenje grubih radova sa materijalom, postavljanje fine montaže, te puštanje u rad kompletnog objekta. Kompleks se sastoji od objekata A, B, C, i D. i vanjskog uređenja sa infrastrukturom i priključcima, a tužitelj je ugovorene radove vršio na objektima A, B. I C. Nakon što je tužitelj počeo sa izvođenjem radova, te nakon što je radove izvodio u skladu sa projektnom dokumentacijom od strane tuženog, kao investitora odnosno naručioca u više navrata je dobio instrukcije da radove izvodi na način kojim se odstupa od projektne dokumentacije. Tako su u objektu A, nakon izvedenih grubih i zemljanih radova instalacije, te nakon ugrađene instalacije

zahtjevane određene promjene koje su dovele do pomjeranja kompletne kanalizacije i vodovodne instalacije. U objektu B.. Došlo je do promjene profila PPR cijevi u zidovima na veći presjek, a u objektu C. na završenu grubu instalaciju traženo je da se ugrade bidei i da se ugrade ventilacije u kupatilima sa svim štemanjima šuilceva po zidovima. Ovi te svi ostali naknadni radovi koje je tužitelj izvodio po instrukcijama tuženog, uredno su evidentirani u građevinskim dnevnicima, a koji su ovjereni od strane TRIM GRUPA d.o.o. Travnik, kao ovlašteni predstavnik investitora i lica koje ujedno i vrši nadzor.

Tužitelj je uz prethodni usmeni sporazum sa tuženim izvodio i druge radove koji nisu obuhvaćeni potpisanim ugovorom, kao što je npr. gruba instalacija u kotlovnici, a što se može smatrati novim Ugovorima o djelu koji su između tužitelja i tuženika zaključeni usmeno, a za navedene radove tuženi je platio određeni novčani iznos u ukupnom iznosu od 92.106,00 KM. Navedene fakture plaćene su za radove izvođenja u skladu sa Ugovorom i projektnom dokumentacijom. Za naknadne radove koji su izvođeni u van ugovorenog obima i projektne dokumentacije tuženi je platio iznos po fakturama u ukupnom iznosu od 22.553,97 KM. Uzmeli se u obzir iznos kojeg je tuženik platio na ime radova izvedenih u skladu sa Ugovorom, slijedi da je ukupno plaćen iznos od 114.659,97 KM. Tuženi je od tužitelja zahtijevao da se izvrši primopredaja radova, a što je tužitelj pismenim putem odbio, jer je smatrao da je prilikom izvođenja radova došlo do znatnijeg odstupanja od prvobitno ugovorenog obima, pa takve promjene iziskuju i povećanje prvobitno ugovorene cijene. Kako bi se došlo do relevantne procjene, tužitelj je predložio da tuženi odabere neovisnog vještaka koji bi pristupio u objekt te sačinio procjenu. Nakon što tuženik nije prihvatio takav prijedlog, tužitelj je sam angažovao procjenitelje S.L. i M.V., a koje su u svom pismenom elaboratu o procjeni vrijednosti izvedenih hidroinstalaterskih radova konstatovali da vrijednost izvedenih radova u objektu A, sa PDV-om iznosi 62.422,66 KM, u objektu B. 55.347,14 KM i objektu C. 105.615,99 KM, a što ukupno iznosi 223.385,70 KM. Pismenim elaboratom je također utvrđeno da su izvođeni određeni naknadni i nepredviđeni radovi, čija vrijednost iznosi 33.507,86 KM, pa tako sve ukupna vrijednost izvedenih radova iznosi 256.893,57 KM. Također navodi da kada je tuženi od tužitelja putem ovlaštenog lica tražio izmjenu već izvedenih radova, te izvođenje novih radova, dolazilo je do zaključenja novih Ugovora o djelu. Već iz same činjenice da je tuženi za izvedene radove kako one po ugovoru tako i naknadne i nove radove platio iznos od ukupno 114.659,97 KM ukazuje da se obim poslova povećao od prvobitnog, jer je u pismenom Ugovoru od 16.04.2008.godine ugovorena cijena od 100.000,00 KM pa je takvim ponašanjem sam tuženik potvrdio da su vršene izmjene ugovorenog. Međutim, do sada plaćenim iznosom tuženi nije u cijelosti isplatio sve izvedene radove, a što je jasno iz priložene procjene gdje su vještaci utvrdili iznos od 256.893,57 KM kao vrijednost svih radova izvedenih od strane tužitelja. Tako je za tuženog nastala obaveza u iznosu od 142.233,60 KM, kao razlika ukupne vrijednosti izvedenih radova te do sada uplaćenog iznosa, te predlaže da sud usvoji tužbeni zahtjev u cijelosti.

U odgovoru na tužbu tuženik ističe da ne osporava činjenične navode iz tužbe, da je sa tužiteljem dogovorio izvođenje radova opisanih u tački I. Ugovora o izvođenju radova, sa rokom ugradnje grube montaže do 01.06.2008.godine i rokom ugradnje fine montaže do 01.01.2008.godine. Prema tački II. Ugovora utvrđena je fiksna cijena za navedene radove u

iznosu od 100.000,00 KM u koji je uračunat i PDV od 17%. Tužitelj je samo djelimično i van utvrđenih rokova izvršio ugovorene radove, za koje mu je tužitelj isplatio 116.808,97 KM po dinamici prema računima. Iz tužbe slijedi da je tužitelj tražio da se izvrši primopredaja a što je tužitelj odbio sa obrazloženjem da je navodno u toku izvođenja radova došlo do znatnijeg odstupanja od prvobitno ugovorenog obima radova, pa su te promjene iziskivale povećanje ugovorene cijene radova, tako da je navodno vrijednost izvedenih radova sa PDV-om iznosi 256.893,57 KM, te su ti navodi neosnovani, jer tužitelj nije izveo sve ugovorene radove, a radove koje je izveo nekvalitetno su izvedeni, zbog čega je tuženi morao angažirati drugog izvođača koji je dovršeno neizvedene radove i izvršio prepravku izvedenih radova, te predlaže da sud odbije tužitelja sa tužbom i tužbenim zahtjevom.

Na pripremnom ročištu punomoćnik tužitelja je u cijelosti ostao kod nvođa tužbe i tužbenog zahtjeva, dok je punomoćnik tuženika u cijelosti ostao kod datog odgovora na tužbu.

U svom Nalazu i mišljenju vještak građevinske struke Biljana Kukić je istakla da su u predmetu tužitelj i tuženi veoma neodgovorno i neprofesionalno pristupili ugovaranju i izvođenju radova. Uz Ugovor nije dat predmjer i predračun radova kako bi se tačno definisali radovi koje je potrebno izvesti i kolike su jedinične cijene na kojima će izvođač te radove izvoditi, a što je osnova ovakve vrste ugovaranja. Predmjer i predračun koji je dat u prethodnom dijelu ovog vještačenja, proizašao je iz dostupnih podataka i uviđaja na licu mjesta na osnovu čega su date vrste radova, njihov obim i na kraju vrijednost izvedenih radova prema tržišnim cijenama ugrađenog materijala, cijene transporta i njihove ugradnje. Jedinične cijene koje su date u predmjeru i predračunu ovog vještačenja su proizašle iz saznanja o istim od strane više izvođača ove vrste radova sa područja Kantona. Međutim, poznata je činjenica da su jako velike razlike u ponudama za jedinične cijene istih radova, što je i ovdje slučaj. Na kraju su izračunate dvije vrijednosti: 1. ako je izvođač nabavljao i ugrađivao hidrantsku opremu i 2. ako je samo ugrađivao hidrantsku opremu, koju je nabavio investitor, a pošto je u toku sačinjavanja Nalaza dobila različite podatke od tužitelja i tuženog. Vrijednost radova samo sa ugradnjom hidranata iznosi 191.420,40 KM, dok vrijednost sa nabavkom i ugradnjom hidrarnata iznosi 195.376,20 KM. Na pitanje koje je radove tužitelj bio dužan izvesti po zaključenom Ugovoru sa tuženim a nije ih izveo, ne može tačno odgovoriti jer se i ne zna koje je tačno radove tužitelj – izvođač trebao izvesti, a gore iznesene navode obrazlaže slijedećim:

Prema Ugovoru između investitora i izvođača navedene su samo tri stavke o ugovorenim radovima:

1. izvođenje grubih radova sa materijalom,
2. postavljanje fine mreže i
3. puštanje u rad komplet objekta.

Navedene stavke su jako uopštene, ne definišu precizno koje vrste radova, koje količine, odnosno obim poslova je njima obuhvaćen, jer uz ugovor nije priložena dokumentacija koja

to dokazuje. Pominje se da se radovi izvode prema projektu. Međutim, taj projekat nije realizovan u potpunosti, vršene su izmjene u dispoziciji prostorija, pa time i u položaju instalacija, zašto je dokaz izrada projekta izvedenog stanja, a što znači ni projektna dokumentacija po kojoj su radovi i ugovoreni nije validna za utvrđivanje ugovorenih radova. Na kraju utvrđeno je da je izvođač radio grube radove sa nabavkom materijala, postavljao finu mrežu, a da li je pustio u rad objekat na to se ne može izjasniti, ali je prema radovima koji su opisani u građevinskim dnevnicima to mogao uraditi. Na pitanje da li je izvođač kvalitetno izveo radove u skladu sa odgovarajućim standardima, vještak navodi da ni na ovo pitanje ne može odgovoriti, jer nema pisanih dokaza o tome da su neki radovi od strane investitora reklamirani, odnosno da je investitor pismeno zatražio od izvođača radova da izvrši popravku nekvalitetno izvedenih radova. Tačno je da se u spisu nalaze radni nalozi i računi tvrtke „Ganik“ d.o.o. Vitez iz kojih se vidi da su od strane „WINTER“ Vlašić naručeni i vršeni radovi u periodu od 12.01.2010.godine; - 22.01.2010.godine a koji se odnose na skidanje bidea, postavljanje šolje bidea, zamjena crijeva na bideima i umivaonicima, silikoniranje lajsni, tuš kabina i kada u više soba, te skidanje vrata, odvajanje masažne tuš kabine i skidanje vrata soba br.204, 401, 404, 304, 301, 303, skidanje držača za ručnike, postavljanje držača za ručnike, postavljanje ogledala sa postoljem, fenova za kosu u više soba, navlačenje hidroizolacije, lijepljenje pločica i fugiranje. Pregledom objekta kojem je prisustvovala i direktorica N.J., utvrđeno je da su vidljive fleke od vlaženja na stropu restorana i kuhinje. Utvrđeno je da ne funkcioniše odvod sa tuševa u VELNESU i dr. u objektu B. Vidljive su fleke od vlaženja na stropu i u nekoliko soba u objektu C, iznad WC šolje. Međutim, kako je prošla godina dana od dana stavljanja objekta u funkciju, tako da ne može sa sigurnošću tvrditi što je uzrok i kako je došlo do navedenih oštećenja. I kod ovog dijela investitor i izvođač nisu sačinili pisani trag o primopredaji radova, da bi se sa ove vremenske distance mogla izjasniti, te smatra da bi najtačnije podatke o izvedenim radovima i njihovom kvalitetu mogao dati projektant ovog objekta, koji je uredno bio i nadzor nad izvođenju radova.

Vještak finansijske struke je u svom Nalazu istakao da radovi urađeni od strane firme „GANIK“ d.o.o. Vitez na objektu tuženog u 2008.godini iznose 21.704,16 KM, u 2009.godini iznose 15.700,57 KM dok u 2010.godini iznose 33.035,96 KM, te sve ukupni radovi firme „GANIK“ koji se temelje računima iznose 70.440,69 KM.

Na glavnoj raspravi punomoćnik tužitelja je uredio tužbu na način da je kao tužitelja označio D. N., vl. V.D.. „D.“, G..., T., te je smanjio tužbeni zahtjev na iznos od 80.716,23 KM a sve sukladno Nalazu vještaka građevinske struke, dok je u ostalom dijelu tužbe ostao u cijelosti, dok je punomoćnik tuženika na glavnoj raspravi ostao kod navoda iz odgovora na tužbu i sa pripremnog ročišta, te se je usprotivio povlačenju tužbenog zahtjeva od strane punomoćnika tužitelja.

Na glavnoj raspravi vještak građevinske struke Kukić Biljana je istakla da je u predmjeru i predračunu radova uvrstila i naknadne radove, a što se vidi na strani 10. br.3, a oni su uvršteni i kroz izradu predmjera izvedenog stanja kojeg je koristila za predmjer i predračun, te je prilikom izrade uzela i radove izvedene na kotlovnici, te dodaje da projekat izvedenog stanja nije potpun u smislu nepostojanja izometrijske šeme vodoinstalacija i vertikalnih

profila kanalizacione mreže, koji mogu dati tačne količine za pojedine dužine cijevi, tako ako je u tom projektu bila ucrtana i instalacija kotlovnice, onda je ona uzeta i u predmjeru. Pošto nikada nije bila na gradilištu tokom izvođenja radova, ne može niti potvrditi niti negirati navode izvođača koje je pročitala u spisu sa prethodnih pripremnih ročišta. Izvođač radova mora voditi građevinsku knjigu, a i obaveza investitora je da na to upozori izvođača radova, jer je to dokument na osnovu kojih se računaju količine izvedenih radova a koje su osnova uz jedinične cijene za plaćanje izvedenih radova, a naknadni radovi nisu ni mogli uvedeni, jer nije bilo građevinske knjige, ali u principu se unose i na osnovu njih se vrši obračun plaćanja, te je u građevinskoj knjizi uvedeno 0% radova jer je nema, a kroz dnevnik se vidi a što je navela i u svom Nalazu na strani 4. većinu naknadnih radova, te se procentualno ne može točno izjasniti pošto ne zna koliki je iznos ugovorenih radova, ali ugrubo 15%. U pogledu rokova navodi da su očigledno premašeni. U spisu se nalaze izjave u kojima investitor navodi da je tokom izvođenja radova mijenjao projekat, da je tražio naknadne radove, a što može biti jedan od uzroka i razloga probijanja rokova, jer je projekat za objekte A. i B. urađen 2006.godine, projekat C., 2007.godine, a projekat izvedenog stanja u martu 2009.godine. U spisu se nalaze osnove projekta iz 2006. i 2007.godine, kao i crteži osnova projekta iz 2009.godine i jasno je vidljiva razlika u promjenama i razlikama u ova dva projekta. Kod objekta A., puno stanje nije promjenjeno, dok kod objekta B. i C. jeste u sipozicijama odnosno u rasporedu prostorija i namjeni prostorija, a što je sigurno dovelo i do toga da se izmjeni raspored hidroinstalacija.

U cijelom ugovorenom odnosu nije vođena propisana dokumentacija. U ugovoru ne dostaje ono što je osnovno, Predmjer i Predračun radova sa količinama i u jediničnim cijenama. Na gradilištu nije vođena propisana dokumentacija. Saglasnost investitora za naknadne radove davana je putem nadzora, kroz građevinski dnevnik, što znači da se investitor složio sa naknadnim radovima, jer je kroz građevinski dnevnik davao naloge izvođaču za izvođenje tih radova, a ujedno nije joj poznato postojili Rješenje o imenovanju nadzornog organa od strane investitora, te na koji način su plaćani radovi, jer bi se putem situacija ili putem računa lakše utvrdili podaci koji su sporni, a da se ne govori o primopredaji radova, te smatra da podjednaku odgovornost snosi i investitor i izvođač. Za naknadne radove bilo je potrebn napraviti i Aneks ugovora, a to nema u spisu. U odnosu na izvođača građevinskih radova ili nekih drugih radova na građevinskim objektima i investitor sačinjava Ugovore i Aneks ugovora. Saglasnost nema težinu ovih akata i ona se daje kroz naloge nadzora u građevinskom dnevniku, a gdje se radi ozbiljnije za svaki naknadni rad izvođač pripremn ponudu sa količinama, vrstama radova i jediničnim cijenama i nakon pregleda izestitor odobri ili ne odobri te radove, te takva saglasnost u spisu ne postoji, ali ona nije ni poznata u odnosu na izvođač – investitor, s obzirom da je nadzorni organ predstavnik investitora, te smatra da je putem nadzora investitor dao saglasnost za naknadne radove koji su upisani u građevinski dnevnik od strane nadzora i isti potpisan. Sam izvođač snosi odgovornost, jer nije tražio od investitora pismenu saglasnost da izvodi radove mimo projekta. Za svoj predmjer i predračun tražila je ponude od tri izvođača, te su svetri ponude jedinično bile različite, a za svoj predračun uzela je prosjek od te tri ponude.

Dalje navodi da je iznos od 21.988,20 KM na ime sredstava za nepredviđene radove našla kroz građevinski dnevnik gdje se često i spominju, a koji se odnose na rad kompresora, crpljene vode u rovu, različita betoniranja, ugradnja opreme koja nije bila u projektu, dok je

na strani 8. nalaza pod stavkom 3. navedeno da je za sanitarne uređaje ugovorena samo montaža sanitarne kuhinje i toaletne opreme, te kupaoničke galanterije, te kroz ovaj pregled često je navedena samo montaža, te se pojavljuje u izjavama razlika kod nabavke hidranata, jer u spisu ima da je izvođač rekao da je nabavljao hidrante, dok je direktorica tvrdila da je ona nabavljala hidrantske ormariće, pa iz tih razloga je izdvojena ta stavka sa nabavkom i bez nabavke.

U toku postupka vještak finansijske struke Soldo Petar je istakao da u cijelosti ostaje kod svog Nalaza i mišljenja te je naveo da je na osnovu izvedenih radova tuženi isplatio firmi „Ganik“ d.o.o. Vitez iznos od 70.440,69 KM, te dodaje da mu nije bio zadatak da utvrdi koliko je tuženik platio tužitelju, tako da se ne može očitovati na tu činjenicu.

U toku postupka svjedok S.N.1 je istakao da je kod tuženika obavljao funkciju nadzornog organa da je o obavljanju te funkcije zaključio i Ugovor, a kao nadzorni organ radio je do septembra 2009.godine, a razlozi prestanka su prvenstveno što nije mogao adekvatno pratiti kako u tehničkom, tako i u ekonomskom smislu dinamiku radova na predmetnom objektu, stoga je odlučio da ostavi investitoru prostor kako bi pronašao alternativnu zamjenu ili privede radove kraju u sopstvenom aranžmanu. Međutim, bio je obavezan povremeno posjećivati objekat sve do decembra 2009.godine iako mu je u septembru prestala funkcija nadzornog organa. Povremeno je do decembra 2009. prisustvovao na objektu gdje su izvođeni radovi ali to nije evidentirano, a koliko mu je poznato niko drugi nije bio postavljen kao nadzorni organ.,U pogledu odstupanja do trajanja njegovog mandata navodi da je bilo odstupanja od projekta izvođenja radova konkretno vezano za fazu hidrotehničkih radova, izmjene u projektu odnosno prilikom izvođenja odnosile su se prvi put na broj izlivnih mjesta, a drugi put na opremljenost određenog broja kupatila konkretno lociranih bidea oko 38 jedinica. Sve promjene koje su se odnosile na izmjene projekta donešene su uz konsultovanje investitora sa njim kao projektantom i izvođačima radova, s tim da je investitor zadržavao pravo odlučivanja. Nisu postojala izričita naređenja za odstupanje, nego je investitor tražio da se izvrši revizija određenih elemenata opremljenosti soba odnosno kupatila radi eventualne kategorizacije objekta u kasnijem periodu, a to se reflektiralo preko pomenutih izmjena, a sam izvođač je izvršio određene radove do spornih izmjena, ali ne u potpunosti.

Izvođač radova je vršio razvod primarne mreže, koja nije pretrpjela izmjene, dok su se pomenute korekcije vršile na kupatilima. Određeni radovi su se ponovo izvodili iz razloga prepravljanja instalacije, njenog nepravilnog funkcioniranja ili oštećenja koja su nastala uslijed leđenja.Korekcije koje se odnose na broj izlivnih mjesta u objektu C. gdje se pomenuti broj izlivnih mjesta uvećao za oko 20%, dok se druga izmjena odnosila na uvođenje bidea kao dijela kupaoničke opreme, te su se sve izmjene vršile uz konsultaciju sa njim kao nadzornim organom, a ostale izmjene je moguće da su postojale, ali je investitor morao dogovoriti direktno sa izvođačem. U prvobitnom periodu od 6 do 9 mjeseci dnevnicu su ažurirani u periodu od 2-3 dana i isti dostavljani na pregled i ovjeru njemu kao nadzornom organu. U kasnijem periodu dnevnicu su ažurirani u dužim vremenskim intervalima i kao takvi davani njemu na ovjeru. Osim prvog perioda kada je izvođač na osnovu dnevnika ispostavljao privremene situacije na osnovu kojih je investitor isplaćivao

utvrđenu vrijednost radova u kasnijem periodu to nije bila praksa, jer je izvođač u dogovoru sa investitorom a bez obavješćavanja njega od jedne i druge strane vršio naplatu svojih potraživanja, te stoga tvrdi da su priloženi dnevnicu u potpunosti ovjereni od strane njega kao predstavnika nadzornog organa, ali radi evidentiranja prisustva izvođača na gradilištu i specificiranja rada na određenim segmentima gradilišta isti nisu korišteni kao sredstvo definiranja – naplate izvedenih radova. Posljednja knjiga koja je numerisana brojem 4. ovjerena je od strane njega kao predstavnika nadzornog organa u prostorijama „Trim grupe“ d.o.o. a na zahtjev izvođača radova i to odjednom za veći kalendarski period da bi se istim potvrdilo prisustvo izvođača na gradilištu i uručilo iste odnosno dnevnik opet na zahtjev izvođača njemu. Period nakon prekida odnosno ovjere nije ovjeren iz gore navedenog razloga jer nije smatrao validnom ovjerom dnevnika u periodu poslije septembra 2009. godine. Izvođač je vršio u koordinaciji sa projektantom montažu sanitarnih školjki u objektu A. a koje svojom visinom nisu odgovarale zahtjevanim standardima. Nakon toga vršeno je spuštanje visine pomenutih školjki na standard, te podvlači da koliko je njemu poznato sličnih problema nije bilo na sanitarnim čvorovima objekta C., a ostali sanitarni čvorovi kao javni toaleti, restoranska kuhinja nisu tretirani uz njegovo prisustvo, te ponavlja da se standardi odnose na dimenzioniranje elemenata, a ne kvalitete opremljenosti. Dimenzioniranje je izvršio izvođač u koordinaciji sa njim kao projektantom, te se stoga ta greška odnosi na njega a ne na investitora u ovom slučaju, te se radi o 16 WC školjki čije korigovanje je izvršeno u roku od 3-4 dana. Prva proba koja se odnosi na probu pod zračnim pritiskom vršena je uz njegovo prisustvo te prisustvo izvođača, a nakon perioda od 48 sati utvrđeno je da instalacije drže zadati pritisak, te je zapisnički sve utvrđeno. Druga proba koja se vrši nakon montaže svih sanitarnih elemenata nije izvršena u njegovom prisustvu, te stoga ne može dati svoje mišljenje u tom pogledu. Do probijanja roka došlo je do više razloga a svi ti razlozi su utvrđeni dogovorom, te se ne može izjasniti na postavljeno pitanje, da li je do probijanja roka došlo isključivom krivicom izvođača. Dalje navodi da je izvođač bio dužan voditi građevinske dnevnicu i građevinske knjige, te ih je njemu morao dostavljati na ovjeru. U prvom periodu izvođač radova je angažirao stručnu osobu sa njegove strane koja je bila permanentno prisutna na gradilištu pa je tada ažurno vođenja građevinska knjiga i dnevnik. Nakon odlaska te osobe koordinacija između izvođača i nadzora se vršila prema potrebi. Dalje dodaje da je u tom periodu sva dokumentacija – građevinske knjige bila u prostorijama „TRIN GRUPA“ d.o.o. Travnik. Nije u mogućnosti dati adekvatan odgovor na pitanje koliko prema ponudi grubih i finih radova koji su procijenjeni sa 100.000,00 KM kolika vrijednost naknadno izvedenih radova iznosi, iz razloga jer postoje elementi iz prvobitnog dogovora koji nisu izvedeni, a odnose se na hidrotehničku instalaciju, a također postoje elementi koji su izvedeni, a nisu nađeni u prvobitnoj ponudi, te ta razlika nikad konkretno nije tvrđena u procesu gradnje, kada je to bilo najlakše.

Prvobitni dogovor nije obuhvatao nabavku sanitarnih elemenata od strane izvođača, nego je po dogovoru investitor bio dužan nabaviti iste. Ovo se ne odnosi na hidrantske ormariće i protivpožarne aparate koji su bili predviđeni za ugradnju predmjerom, a ušli su u prvobitnu ponudu izvođača. S druge strane izvođač je tražio da iz prvobitne ponude budu izbačeni radovi na izvođenju vanjskog priključka vodovodne mreže i radi na kapitaži – prostoru rezervoara zajedno sa pumpnom stanicom i povlači da navedene dvije faze radova nisu bile

u sastavu prvobitnog dogovora, a osim toga da 38 izlivenih mjesta nisu spominjani u prvobitnom dogovoru. To se prvenstveno odnosi na njihovu montažu, a ne na njihovu nabavku. Firma „Ganik“ je bila koliko mu je poznato na ispomoći odnosno izvršenju radova na instalacijama vodovoda i kanalizacije, ali ne može sa sigurnošću tvrditi da se radilo na popravljanju ili izvođenju pomenute instalacije, te postoji mogućnost da je pri finaliziranju radova na instalacijama odnosno njihovom puštanju po pritisku vode, došlo do određenih grešaka u funkcioniranju instalacije, a odgovorno tvrdi odnosi se na pucanje spojnice horizontalne vodovodne instalacije u kupatilima i instalacije baterije bidea. Do pucanja je došlo skoro u svim prostorima kupaoonica Objekta C i to u fazi kada su bili završeni čak i molersko-farbarski radovi, a do pucanja je došlo radi neadekvatne kvalitete ugrađenih dijelova isporučenih od strane „EKOS“ d.o.o. Vitez, a što je sve zapisnički i konstatovano, a obaveza nabave pomenutih dijelova bila je na strani izvođača radova, te je tuženik i pretrpio određenu štetu iza koje se izvođač radova zauzeo prezentirati dobavljaču pomenutih ugrađenih elemenata, odnosno tražiti naknadu istih. Poznato mu je da hidrantske ormariće nije nabavljao izvođač, osim u slučaju da isti nisu navedeni u građevinskim dnevnicima, kao nabavljeni od strane izvođača, a što je potvrđeno od strane njega kao nadzornog organa, a firma „Ganik“ dok je on bio vršila je prodaju keramike i određenih elemenata koji su ugrađivani na objektima i isti su ugrađivani i od strane „Čara“ d.o.o. Travnik.

U toku postupka tužitelj D.N. je istakao da je bio pozvan od strane tuženika da pregleda jedan dio objekta koji je bio izgrađen i predoči im svoju cijenu za njegove usluge. Pogledao je projekat kod nadzornog organa gdje su sjeli i dogovorili cijenu, a projekat na osnovu kojeg je ugovorena i cijena priložen je i u spisu. Ugovor je zaključen 16.04.2008.godine, ali poslove je počeo raditi 15 do 20 dana prije i to uglavnom su bili sitniji poslovi. Poslove koje je obavljao vršio je u objektu A, B, i C i Kotlovnica. U pogledu finih radova prvo su radili objekat A, zatim C pa B objekat i kada su završili radove Općinska komisija je primila kompletan objekat, a pod finom montažom se podrazumjeva namontirati WC šolje, umivaonike, tuš kabine, držače peškira, nosače fenova, tj. sitnu galanteriju. Odstupanja od projekta je bilo odnosno od samog pogođenog stanja kako je bilo dogovoreno, te to nije bilo ni blizu onoga što je dogovoreno. Na primjer u objektu C postojao je dogovor jedan umivaonik, klasična šolja i kada, da bi se uradila dva umivaonika, ugradbeni vodokotlić, viseća šolja, nisu bile klasične kade već 60% su bile masažne kade. U pogledu grube instalacije prvo se radio objekat A. Kompleatn objekat je urađen i imao je 16 kupatila, te kad su sve te grube radove uradili od njih je traženo da se do sada kompletan raspored razvoda grube instalacije premjesti na drugu stranu, a što znači da se sve moralo sjeći i ponovo raditi u objektu A. U objektu C podignuti su štrangovi, što znači dovod vode koji su bili potrebni za razvod prvobitno dogovorenog stanja, da bi se na kraju radi kategorizacije hotela traženo da se doda još jedan umivaonik, ugradbeni bide, stavljati veće cijevi jer to automatski zahtijeva i veći protek vode i tada su isto komplet pregrarde na C. Objektu sva kupatila su bila ozidana a kojih je bilo 38, koji su srušeni i ponovo zidani. Također to je sve rađeno i u objektu B. kao i u kuhinjama i vešeraju u objektu A i B. Što se tiče objekta B. non-stop tu je uvijek nešto dodavano, umjesto klasičnih šolja i vodokotlića tražene su saune, ugradbene vodokotliće, stojeće tuševe sa senzorima, WC ispod bazena i slično, a sve navedene promjene zatjevala je firma „WINTER“ kao i K.A. i P.M. Razlog što je došlo do

probijanja rokova je prije svega što je slušao zahtjeve od strane K.A. i P.M. preko D.N.1 jer tu nije bilo promjena samo što se tiče vode, već i građevinskih poslova, a što znači da su svi probijali rokove, te tih promjena je bilo i u 2009.godine, a ti naknadni radovi se odnose na izmjene u ventilaciji, povećavanju štrangovala, kao i sve ono što je naprijed rekao, a sve izmjene su rađene ne zbog nestručno odrađenog posla, već zbog želja koje su zahtjevali K.A. i P.M., da bi kasnije došla i S.N. Primopredaja nije izvršena a on ju je tražio, a kada je Općinska komisija primila objekat, uvijek su se postavljali neki zahtjevi da se izmjene neke sitnice. Također i oni su tražili primopredaju, ali on nije pristao iz razloga što mu nisu izmislili sve obaveze, te im je ponudio neutralnog čovjeka da sravniti situaciju. Prilikom obavljanja poslova nabavljao je materijal, jer mu je to bila dužnost i dogovor, ali nije bio dogovor da jedne te iste cijevi nabavlja dva puta, jer je prvobitno morao uništavati i postavljati nove, a u pogledu materijala kojeg on nije bio dužan nabaviti to su ugradbeni vodokotlići, nosači za bide i hidrantski ormarići koje je ipak nabavio, a tuženi ga nikad nije nakon završetka radova i to krajem decembra 2009.godine o nedostacima i kvarovima, te nije bilo obavijesti da je angažovan drugi čovjek radi prepravljanja radova koje je on izveo, a lično mu je poznato da firma „Ganik“ nije imala šta popravljati i nije dolazilo do mješanja tople i hladne vode, a niti je korištena kudulja osim u kotlovnici dok je prilikom fine montaže korištena tefon traka. Spuštanje šolja je urađeno o njegovom trošku iako to nije bila njegova greška, već su građevinci pogrešno ostavili izlaze za WC šolje i umivaonike, a firma „Ganik“ je dok je on radio lijepila samo pločice, a što i nije bio njegov posao, a izvršene su i probe prije prijema objekta od strane komisije i to više puta i nije bilo nikakvih problema. Pumpu je on postavio iako to nije bilo dogovoreno, već samo je bio dogovor da uradi priključke, a koliko mu je poznato pumpu je postavila firma „Ganik“. Nije bilo problema kod začepljenja kanalizacije, niti pucanja cijevi, te je bio samo jedan problem oko materijala koji je uzet u „Ekosu“ isti je poskidan, gdje je dobio novi materijal, kvalitetniji i izvršio je ponovo montiranje. Dalje navodi da se ovim poslom bavi 20 godina i sve poslove je obavljao na osnovu Ugovora o građenju, te da je bilo odstupanja od projekta i da za svako odstupanje nije imao pismenu saglasnost naručioca posla, te je zbog toga i tražio povećanje ugovorene cijene usmeno. Tuženik mu je isplatio za obavljene radove više od 100.000,00 KM s tim da je radio još jedan objekat koji nije bio vezan predmetnim ugovorom, a koji nije ni predmet pred ovim sudom, a radi se o objektu D, koji objekat je kompletan uradio nagruho, te mu je rečeno da će biti plaćen na kontu ugovora kojeg je imao za druge objekte i na njima je radio priključak i sve ostale poslove, a sve poslove je obavljao na način kao što je i obavljao, jer je išao prijateljski i vjerovao ljudima koji su ga i angažovali, te nakon 19.03.2010.godine kao datum podnošenja predmetne tužbe, nije više radio za tuženog. Visinu prvobitnog postavljenog tužbenog zahtjeva utvrdio je uz konstultaciju sa vještacima građevinske struke, koji su našli tu razliku, te mu je u tome pomogla S.L., sudski vještak građevinske struke. Više puta se obraćao tuženiku da mu dug izmire, a fakturu nije izdao zato što nije imao kome da fakturiše, jer su ga oni ignorisali, te misli da ima pravo da naplati svoj dug, odnosno svoj rad, jer su se ljudski dogovorili, a zato i postoji ovaj sud. U pogledu firme „Ganik“ u spisu postoje radni nalozi što se tiče vode i ti ga nalozi ne zanimaju, a što se tiče cifre od 70.440,69 KM u smislu postoji i opet ponavlja da je tuženik nabavljao svu keramiku i istu ugrađivao, a on sa tim poslovima nema ništa, a niti je predmet ovog spora.

U toku postupka svjedok D.A. je istakao da je radio na kompleksu Hotela „Blanka“ na Vlašiću za tužitelja u periodu od 2008. – 2009.godina, a misli da je bila i 2007.godina. Vršio je vodoinstalaterske radove, instalacija vode u tri objekta A, B, i C. od kupatila, kotlovnice, bazena, hidranata, sve što se tiče instalacija u ta tri objekta, dok je sa njim radio G.E., te osoba po imenu Č.. Također su izvodili i grube radove sa materijalom, kao i postavljanje fine montaže u sva tri objekta. U početku su radili u skladu sa projektnom dokumentacijom, ali je bilo izmjena na sva tri objekta, a koji se odnose da se prvo postave instalacije, pa onda dolazi do promjena. Također pod izmjenama navodi da je bilo i štemanja objekata na tri strane tj. vertikale i pomjeranje kompletne instalacije sa vertikalama, odvodima i dovodima, te mu nisu poznati razlozi tih izmjena, te su tu bili P.M.i K.A.i vjerovatno D.N.1, te su oni uglavnom zahtjevali te izmjene. Također je bila i izmjena bidea, izmjena visine šolja i pomjeranje izlaza vode, a misli da je to tih promjena dolazilo zato što je to investitoru odgovaralo u pogledu pregrada kod instalacija, a dešavalo se da su se te izmjene tražile od dva do tri puta kao npr. u objektu A, gdje su bile tri izmjene u kompletnom objektu, pomjeranje vertikale iz jednog čoška u drugi, pa onda iz drugog u treći, a sve to za sobom veže vertikalnu vodu i vertikalnu odvodu. U objektu C, bilo je izmjena u pogledu bidea i misli da je i u C, objektu došlo do cjelokupne izmjene odprilike oko 30 bidea, dok se u objektu B, ne može sjetiti. Poznato mu je da je bila izvršena primopredaja radova, gdje je gospođa N. potpisala primopredaju, a u njenom prisustvu bili su P.M. i K.A., a navedena primopredaja je bila pred sami kraj 2009.godine, te koliko mu je poznato investitor nije imao nikakvih primjedbi, dok je firma „Ganik“ vršila postavljanje samo keramike, a oni su svoje radove vršili jedno zadnjih 7 do 8 mjeseci, a što nije bila dužnost tužitelja, a navedena keramika postavljena je u vešeraju, hodnicima, WC-ovima, prizemlju i u stubištu. Sjeća se da je izvršena jedna proba instalacija pod pritiskom i da je sve proteklo u redu, te prilikom obavljanja poslova koji se odnose na kotlovnice bio je prisutan nadzorni organ. Dalje navodi da je po zanimanju električar, a da radi kao vodoinstalater, te se smatra kvalifikovanim za obavljanje tog posla. U toku testiranja nije došlo do zamjene tople i hladne vode, niti je bila probušena horizontalna i vertikalna hidroizolacija, te su sve cijevi bile izolirane i omotane tkz. sivom trakom na svakom koljenu, a koliko mu je poznato kaduljom se cijevi ne mogu izolirati. U objektu A. WC šolje su bile dignute po standardu, a što investitoru nije odgovaralo kako to leži na zidu. Standardna šolja ide od 39 do 45 cm, te to zavisi od investitora kako želi da je postavi. Koliko mu je poznato firma „Ganik“ nije radila poslove tužitelja, te je firma tužitelja izvršila kompletne radove, jer ne bi moglo doći do primopredaje objekta, a nabavku materijala je ugrađivao tužitelj koju je on uzimao za svoj novac.

U toku postupka svjedok G.E. je istakao da je izvodio vodoinstalaterske radove sa tužiteljem na objektu „B.“ V.. Bio je od samog početka radova tzv. Zemljenih radova, a što se tiče vodoinstalaterskih radova radio ih je sve. Početak radova je bio u 2007.godini, te je obavljao radove u sva četiri objekta A, B, C. i D., te je u svim obavljao radove koji se tiču vode. U početku su radovi vršeni u skladu sa projektnom dokumentacijom, da bi kasnije došlo do raznih izmjena. U objektu A, tri puta je mijenjan raspored sanitarije, postave se jedne cijevi, pa nakon pet dana okrenu se na drugu stranu i tako tri puta. U objektu B, su nakon izvršenih radova su morali kopati kroz keramiku podno grijanje i napraviti neke izlaze za šank, tako i za kuhinju i za saune, a keramiku koliko se sjeća postavljala je firma

„Ganik“. U objektu C. izmjene su se odnosile na grube radove tj. polaganje cijevi, dok je više izmjena bilo na montaži sanitarije, dok su se bidei naknadno montirali i to u 40 WC-ova, a da bi se postavili bidei morala se ponovo dovesti topla voda, hladna, cirkulacija vode i napraviti odvod za bide. Također bilo je problema i oko visine postavljene WC šolje gdje su se sve morale dizati još 5 cm, a što znači opet rušenje keramike i pomjeranje cijevi, a visina je bila sporna zato što se nije dobro odredila visina estriha, kojeg je radio drugi izvođač. Navedene izmjene zahtjevali su gospodin K.A., P.M. i D.N. na način da bi došli porazgovarali sa njima, rekli da to tako ne štima, te da se treba uraditi kako to oni kažu, te je jedno vrijeme K.M. nabavljao materijal, da bi kasnije nabavku materijala vršio P.M. I K.A., a to se ništa ne odnosi na njihov obim posla. Navedeni radovi su završeni 2010.godine kada je on i napustio firmu. Koliko se sjeća bilo je negdje oko 10-tak proba i sve su završene pozitivno, a sve radove je nagledao gospodin D.N1 i to svaki dan. Dalje navodi da su bili vođeni građevinski dnevnik i knjige, a poznato mu je da je firma „Ganik“ vršila postavljanje pločica, te nije došlo do zamjene tople i hladne vode, kao niti začepjenja kanalizacije u objektu C. Početkom 2007.godine počeo je obavljati građevinske radove na objektu, a misli da je oko 80% opreme nabavljao tužitelj, a oko 20% gospodin K.A.i M., te mu je poznato da je tužitelj nabavio – kupio hidrantske ormariće.

U toku postupka svjedok K.A. je istakao da je ugovor potpisan sa tužiteljem u kancelariji TRIN kabineta S.N. , prisutni su bili P.M. ,D.N.,S.N.i on.U tom trenutku je on bio direktor firme i u ime tuženika je on potpisao ugovor, a konačna cijena je bila 100.000,00 KM sa PDV-em .Tužitelju je na ime njegovog posla isplaćen iznos od 117.000,00 KM ,rokovi su bili probijani najmanje 3 godine a zbog neadekvatnog rada tužitelja jer nije bio stručan za taj poziv, a greške su se odnosile što u pipama nije bilo vode iz razloga što je došlo do sudaranja tople i hladne vode ,pogrešno ugrađene pipe ,gdje se tužitelj koristio kaduljom, WC šolje su bile visoko postavljene te ih je trebalo spustiti ,u dječijoj igraoni došlo je do prodora fekalija pa je iz tih razloga tuženiku nanesena šteta u iznosu oko 10.000,00 KM.Firma Ganik je uvedena u posao iz razloga što tužitelj nije adekvatno izvršio svoj dio posla.U pogledu naknadnih građevinskih radova tužitelj nije ništa izvodio i nije dolazilo do odstupanja od projekta ugovorenih radova a niti mu je data bilo kakva pismena saglasnos za naknadne radove.Firmi Ganik je isplaćen iznos od 70.000,00 KM a sveukupno oko 170.000,00 KM dok je tužitelj izvršio oko 70-75% posla od onoga što je trebao da uradi.Tužitelj od tuženika nikada nije tražio povećanje ugovorene cijene a u toku građenja nije došlo do povećanja cijene građevinskog materijala, a sam tužitelj nije vodio građevinsku knjigu niti dnevnik Tužitelj nikad nije ni dokazao kvalitet ugrađenih proizvoda i opreme, niti je imenovao voditelja gradnje, već mu je samo jedan kraći vremenski interval stariji gospodin dolazio na gradilište umjesto njega. Dalje navodi da je tuženik prije zaključenja ugovora počeo obavljati određene sitnije radove, a plaćanje je vršeno na način do zaključenja ugovora vršeno je da je tužitelju dao ostatak materijala, te je izvršena kompenzacija, a navedeni računi se odnose za taj period. Plaćanje je vršeno iz razloga što bi svi sjeli i konstatovalo se da se to više neće ponoviti, odnosno probijanje rokova, a koliko mu je poznato D.N.1 je obavljao sve poslove a on nikad nije pismeno obavjestio tužitelja o probijanju rokova, ali je usmeno komunicirao. Bidei su rađeni, a oni nisu naknadni radovi, te je uvijek prigovaro usmeno nikad pismeno i nikada nije bilo mijenjanja rasporeda prostorija, a od tužitelja je tražio da se izvedu ponovni radovi, ali sam

oni radovi koje on nije adekvatno uradio, pa bi mu D.N.1 dolazio to reći. Tužitelj je više puta pozivan da otkloni nedostatke, međutim on se nije htio javiti i te nedostatke otkloniti, a pozivan je usmeno. Firma „Ganik“ je počela raditi 2009. ili 2010.godine gdje se ne može tačno sjetiti, a niti se sjeća kada je izrađen projekat izvedenog stanja, a niti mu je poznato da je vršena izmjena u dispoziciji prostorija i položaju instalacija. U pogledu poslova firme „Ganik“ navodi da se ne može sjetiti šta su oni radili a niti se sjeća koliko je plaćeno „Ganiku“ za njegove radove, kao niti to da su svi računi „Ganika“ iz 2008.godine i 2009.godine odnose na prodaju materijala, a po zanimanju je ekonomista, a nije mu poznata ni činjenica da je bilo nekih oštećenja u hotelu, zbog krovnih prozora.

U toku postupka svjedok G.I. je istakao da je radio u firmi „Ganik“ te da još radi u istoj firmi te je sa tom firmom obavljao održane poslove kod tuženika negdje početkom 2008. godine i poznato mu je da su parnične stranke imale zaključen ugovor o građenju. Firma „Ganik“ je uvedena u poslove kod tuženika radi okončanja građevinskih radova koje nije završio tužitelj, a koji se odnose na radove vodovoda 2009. godine pred Božić, poslovi se odnose na ugradnju pumpi na bazenima, prepakivanje kupatila, a dolazilo je i do miješanja tople i hladne vode, a u okviru radova bili su i radovi gdje su morali ponovo uraditi poslove koje je uradio tužitelj, a to su bili radovi na instalacijama. Tužitelj je bio prisutan u hotelu kada su oni radili a direktorica S.N. ga je pozvala da riješi probleme jer tužitelj to nije mogao riješiti, poslije toga tužitelj nije bio prisutan u hotelu, a po slobodnoj ocjeni smatra da je tužitelj završio oko 20% poslova koji se odnose na građevinske radove, a u to računa montažu i demontažu. Za navedene poslove tužena je firmi „Ganik“ platila oko 35.000,00 do 40.000,00 KM, a tuženik je firmi „Ganik“ isplatio ukupno oko 120.000,00 KM. Nadalje navodi da je u 2008. godini nije bilo poslova koje je on radio a za 2009. godine misli da je bilo. Svoj dio posla kod tuženika počeo je izvoditi 12.01.2010. godine, a pošto se vršila demontaža kupatila razlog je bio što je voda curila iz kabina a ne iz cijevi, što znači da kabina nije kvalitetno postavljena, a osobno su ga to zamolili gospodin P.M. i K.A., te dodaje što se tiče kupatila vršili su demontažu i ponovno montažu a na pojedinim dijelovima dolazilo je porepravke tople i hladne vode, a sifoni, šolje, fenovi za kosu, ogledala s posoljem i držači ručnika bili su montirani, a li nije bila galanterija, te u okviru tih poslova bilo je nekih novih materijala, i to sitno, jer su sve vraćalo postojeće. U pogledu pumpe navodi da ju je on ugradio a nije mu poznato da li je to bila obaveza tužitelja i misli da je hotel pušten u rad za novu godinu 2010. da bi nakon 2-3 dana hotel bio zatvoren gdje su ponovno ušli i vršili radove, da bi tada došlo i do poplave recepcije zato što je došlo do povrata voda iz kanalizacije. Poslove koje je radio nije radio po projektu dok je keramiku uradio, a u pogledu vode vršio je samo prepravke i pronalazio kvarove. Što se tiče keramičarskih radova ne može se sjetiti tačno kada je poslove završio ni vremena koliko je proveo na hotelu, te se ne sjeća ni kada je bio ugovoren rok za završetak njegovih radova.

U toku postupka svjedok P.M. je istakao da je ugovor između tužitelja i tuženog zaključen u cifri od 100.000,00 KM sa PDV-om, a koju poslovi su se odnosili na grube radove i fina montažu. U grubu montažu je bio uključen njegov materijal. Dok je kod fine montaže materijal bio obezbjeđen od strane tuženika, a sve mu je poznato iz razloga što je on lično dogovarao cijenu sa tužiteljem. Rokovi su probijeni, isključivom krivicom tužitelja, a nakon

probijanja rokova tužitelj nije okončao sve građevinske radove, a po njegovom mišljenju smatra da je tužitelj uradio 75% poslova, a većina od urađenog posla se vodi na fine radove, te je firma „Ganik“ završila ostatak radova i smatra da tužitelj nije kvalitetno uradio svoj dio posla, a ta nakvaliteta ogleda se u tome da tužitelj nije postavio pravilo horizontalu i vertikalnu, razvod vode, baterija nije postavljena vodoravno, ventili ne stoje vodoravno, također koristio je mnoge produžetke kako bi dobio na dužini, u objektu A podigao je šolje za 10 cm, a to su uvidili tek kada su postavljali keramiku, te je bili problema sa začepljenom kanalizacijom kao i sa puknutim cijevima. U pogledu naknadnih radova jedini naknadni radovi odnosili su se na bidee, te se nije odstupalo od projekta radova, a za bili kakvo odstupanje sve se dogovaralo usmeno jer nije bilo pismenih naredbi. Tužitelj nikada nije tražio povećanje cijene, a isplaćena mu je cifra oko 120.000,00 KM, a ovolika isplaćena sudom odnosila se i na dio poslova u D objektu, koji je K.A. ugovorio sa D.N., i tu je uplaćen višak tih sredstava. Tužitelj u početku nije vodila građevinski dnevnik i građevinsku knjigu da bi kasnije počeli, međutim, K.A. je potpisivao pošto je on bio odgovorno lice za potpis, da bi se u 2009. godini dogodio spor oko samih izvođenja radova i vođenja knjige, a tužitelju je jedan mjesec angažovao jednog čovjeka kojeg je tužitelj predstavio da vodi građevinsku knjigu i da je on rukovoditelj radova i u tom periodu postojala je građevinska knjiga. Nadalje, navodi da je bidee nabavljao tuženi zajedno sa nosačima i ugradbenim vodokotličima. Odluka o uvođenju bidea donesena je 2007. godine i nije bila postavljena keramika prije postavljanja bidea, tužitelj je u toku rada koristio i kompresor, a tužitelj mu se nije obraćao sa prijedlogom da se izvrši primopredaja radova pod uslovom da se odredi tačan iznos vrijednosti izvedenih radova, a njemu lično nikada nije predlagao ni angažovanje neovisnog vještaka, a koliko mu je poznato ne postoji projekat izvedenog stanja za vodu. Nadzorni organ je u početku i bio prisutan da bi kasnije to bilo rijeđe, a glavnim projektom bila je predviđena i kotlovnica, te je bilo izmjena u položaju hidroinstalacije, a odluku o tome donio je sam tužitelj jer mu je bilo lakše da uradi tako nego po samom projektu, te je bilo dosta reklamacija kojih se ne može sada sjetiti ali u glavnom usmenih, pismenih nije bilo jer je vjerovao tužitelju i nikada nije u pismenom obliku tražio od tužitelja da izvrši prepravke, dok je firma „Ganik“ bila uključena za obavljanje hidroinstalaterskih radova krajem 2009. godine prije Božića, a nisu tražili od tužitelja da ispravlja nedostatke iz razloga nestručnosti istog a firma „Čara“ je postavljala estrih u kupatilima

Na glavnoj raspravi punomoćnik tužitelja je izveo dokaz uvidom i čitanjem slijedećih materijalnih isprava i to:

- Ugovor o izvođenju radova od 16.04.2008.godine, na okolnosti zaključivanja ugovora i njegovog sadržaja,
- Račun br. 31/08 od 15.04.2008.godine, sa specifikacijom materijala br.1 u Objekat 1 od 15.04.2008.godine,
- Specifikacija naknadnog materijala br.2 od 15.04.2008.godine,
- Račun br. 11/09 od 18.09.2009.godine,
- Račun br. 16/09 od 20.10.2009.godine,
- Račun br. 18/09 od 20.10.2009.godine,
- Račun br. 17/09 od 20.10.2009.godine,
- Račun br. 6/09 od 22.05.2009.godine,

- Račun br. 46/08 od 29.08.2008.godine,
- Račun br. 43/08 od 21.07.2008.godine,
- Račun br. 39/08 od 21.07.2008.godine,
- Specifikacija materijala broj 5, Objekat A od 21.07.2008.godine,
- Račun br. 42/08 od 21.07.2008.godine,
- Specifikacija materijala broj 8, Objekat C od 21.07.2008.godine,
- Račun br. 41/08 od 21.07.2008.godine,
- Specifikacija materijala broj 7, Objekat C od 21.07.2008.godine,
- Račun br. 40/08 od 21.07.2008.godine,
- Specifikacija materijala broj 6, Objekat C od 21.07.2008.godine,
- Račun br. 49/08 od 04.12.2008.godine,
- Elaborat u procjeni vrijednosti izvedenih hidroinstalaterskih radova na hotelsko-apartmanskom kompleksu na V.. na B., izrađen od procjenitelja Senade Lokmić, vještak arhitektonske struke i Melisanda Vidović, vještak arhitektonske struke, na okolnosti svih izvedenih radova koje je tužitelj uradio na ovom kompleksu, te na okolnosti njihove ukupne vrijednosti.
- Izvod iz projekta izvedenog stanja – hidroinstalacije na hotelsko-apartmanskom kompleksu na Vlašiću i
- Izvod iz glavnog projekta prvobitno Rješenje – hidroinstalacije na hotelsko-apartmanskom kompleksu na Vlašiću.
- Građevinski dnevnik br. 1 – Objekat C,
- Građevinski dnevnik br. 2 – Objekat, C, A i B.,
- Građevinski dnevnik br. 3 – Objekat C, B i A,
- Građevinski dnevnik br.4 – Objekti A, B i C.
- Zahtjev za pristup informaciji od 15.06.2010.godine,
- Odgovor na zahtjev za primopredaju radova i
- Urgencija na zahtjev od 09.01.2010.godine.
- Rješenje Službe za opću upravu i BIZ od 16.02.2011.godine, br.4-23-1-21-21/11,
- Rješenje br.03-05-15-576-2/10 od 21.02.2011.godine,
- Rješenje o odobrenju za građenje od 28.10.2009.godine br.04/06-23-4-3288/09 od 28.10.2009.godine,
- Rješenje o formiranju komisije br.04/06-23-5-3733/09 od 23.12.2009.godine,
- Rješenje o odobrenju za upotrebu br.04/06-23-5-3733/09 od 25.12.2009.godine,
- Zapisnik o izvršenju tehničkog pregleda,
- Rješenje o odobrenju za građenje br.04/06-23-4-3289/09 od 02.12.2009.g.
- Rješenje o formiranju komisije br.04/06-23-5-3732/09 od 23.12.2009.g.
- Rješenje o odobrenju za upotrebu br.04/06-23-5-3732/09 od 25.12.2009.godine,
- Zapisnik o izvršenom tehničkom pregledu,
- Rješenje o odobrenju za građenje br.04/06-23-4-3290/09 od 02.12.2009.g.
- Rješenje o formiranju komisije br.04/06-23-5-3731/09 od 23.12.2009.g.
- Rješenje o odobrenju za upotrebu br. 04/06-23-5-3731/09 od 25.12.2009.g.
- Zapisnik o izvršenom tehničkom pregledu.
- Vještačenje građevinske struke
- te je saslušao svjedoke N.S., D.A. i G.E. i tužitelja kao parničnu stranku.

- Izvod o plaćenim radovima br.72, sa računom br.17/09, rn.br.18/09 i rn.br.16/09
- Izvod o plaćenim radovima br.58, sa računom br.11/09
- Izvod o plaćenim radovima br.36, sa računom br.06/09
- Izvod o plaćenim radovima br.115, sa računom br.49/08, specifikacija materijala br.12
- Izvod o plaćenim radovima br.75, sa računom br.46/08, rn.br.43/08,
- Izvod o plaćenim radovima br.61, sa računom br.41/08, Objekat C specifikacija materijala br.7,

- 15

- Ugovor o izvođenju radova zaključen između parničnih stranaka, sa prilogima građevinskih dnevnika, koje je tužitelj kao izvođač radova sačinjavao.
 - Popis materijala od 05.01.2010.godine, kojeg je sačinio tuženi, a radi se o materijalu koji je bio zamjenski za materijal kojeg je pogrešno nabavio tužitelj. Ovaj materijal sa popisa je materijal koji je po ugovoru trebao biti ugrađen u predmetni objekat i
 - Popis ručno pisan od vlasnika tužitelja.
 - Vještačenje finansijske struke
- te je saslušao svjedoke M.P. I.G. i A.K.

U završnom izlaganju punomoćnik tužitelja je istakao da na osnovu svih iznesenih činjenica i provedenih dokaza može se nesporno zaključiti da je tužitelj dokazao i osnov i visinu svog tužbenog zahtjeva. Uvidom u ugovor o izvođenju radova od 16.04.2008. godine može se zaključiti da je dogovoreno izvođenje grubih radova sa materijalom, postavljanje fine montaže i puštanje u rad komplet objekta (objekti A, B i C), uz cijenu od 100.000,00 KM sa uračunatim PDV-om. Uvidom u račune i specifikacije materijala koje je kao dokaz izveo tužitelj može se zaključiti sljedeće, da je tužitelju plaćeno ukupno 114.659,97 KM, da je plaćeno više od ugovorene cijene, da je plaćeno bez primjedbi, prigovora i reklamacija, da je ovakvo plaćanje znak da je bilo izmjena u projektnoj dokumentaciji, da je bilo naknadnih radova, da je izvedeno stanje u mnogome drugačije od prvobitnog projekta, te da je sam tuženi ovakvim plaćanjem priznao navedene činjenice i odustao od prvobitno ugovorene cijene koja je očito bila nepravilna i u suprotnosti sa obimom radova koje je trebalo izvesti, da je tužitelj vršio i ugradnju i nabavku materijala, a ne samo ugradnju kako to tuženi nastoji predstaviti, da su računi između ostalog i sa datumima iz septembra, oktobra i maja 2009. godine, sa identičnim datumima isporuke radova, a to znači da tuženi kao investitor uopće nije prigovarao na činjenicu probijanja roka završetka radova jer je plaćao i račune koji su ispostavljeni nakon proteka tog roka i to za radove koji su izvedeni nakon proteka roka, da tužitelj kao izvođač radova ne može biti odgovoran za probijanje rokova, odnosno da je za to odgovoran tuženi koji je stalnim i konstantnim mijenjanjem projekta, te nalaganjem izvođenja novih i naknadnih radova uticao na to da radovi ne budu izvedeni u roku, da je tuženi plaćao i naknadne radove, te da je tim plaćanjem priznao njihovo postojanje i dao svoju saglasnost za njihovo izvođenje, te iste primio bez primjedbi. Uvidom u zahtjev za primopredaju radova može se utvrditi da je primopredaja tražena, da je to bilo 09.01.2012. godine, da je bilo neophodno prije primopredaje utvrditi obim izvedenih radova jer je mnogo puta dolazilo do izmjena i prepravki, a time i do nemogućnosti utvrđenja stvarne cijene izvedenih radova, pa je predloženo angažiranje neovisnog vještaka po želji naručioca, ali tuženi na to očito nije pristao i oglušio se na ovaj zahtjev i prijedlog tužitelja. Ovo je i dokaz da je tužitelj bio završio radove na spomenutim objektima. Sve ove činjenice potvrđuje i Urgencija tužitelja od 11.01.2012. godine. Također uvidom u rješenja o odobrenju za građenje za objekte A, B i C iz oktobra i decembra 2009. godine, rješenja o odobrenju za upotrebu iz decembra 2009. godine i zapisnike o izvršenim tehničkim pregledima iz decembra 2009. godine može se potvrditi sljedeće, da su predmetni objekti A, B i C pušteni u rad u decembru 2009. godine, da su nadležni organi utvrdili nakon izvršenih tehničkih pregleda da je u ovim objektima sve urađeno u skladu sa pravilima vještine i struke i da su svi radovi, pa tako i

hidroinstalaterski, izvedeni u skladu sa pravilima struke, stručno i kvalitetno, bez ikakvih primjedbi i prigovora, da su u decembru 2009. godine objekti dobili odobrenje za upotrebu, što znači da su do tada izvedeni svi predviđeni radovi, pa tako i hidroinstalaterski radovi, da nije bilo potrebe da treća lica izvode neke radove poslije decembra 2009. godine, osim iz razloga komoditeta tuženog, što se ne može i ne smije staviti na teret tužitelju, da je sve već u decembru 2009. godine bilo spremno za primopredaju radova, te da ih je tuženi faktički i primio, bez primjedbi, prigovora i reklamacija, da tuženi nikada nije obavijestio tužitelja da su neki radovi eventualno izvedeni na nestručan i nekvalitetan način, te da je nestručnost i nekvalitet bio razlog da se angažuje drugi izvođač, da se protek rokova u izvođenju radova nije spominjao kao problem i da se taj protek nije stavljao na teret tužitelju. Uvidom u nalaz i mišljenje vještaka građevinske struke Biljane Kukić koji je kao dokaz izveden u ovom postupku može se zaključiti sljedeće, da je vještačenje izvršeno na osnovu ugovora o izvođenju radova, projektne dokumentacije iz 2006. godine i 2007. godine, te projekta izvedenog stanja iz 2009. godine (što opet ukazuje na to da se protek roka ne može staviti na teret tužitelju), kao i na osnovu građevinskih dnevnika, računa tužitelja i radnih naloga Ganik d.o.o. Vitez, da je vještak utvrdio da je ugovorom trebalo izvoditi radove prema projektu urađenom 2006/2007 godine, ali da je došlo do izmjena u odnosu na taj projekat (prema projektu i uvidu na licu mjesta), te da se izvedeno stanje razlikuje, pogotovo u objektima B i C, kao i da je logično da vrijednost radova treba izračunati prema izvedenom stanju (ovo također ukazuje na činjenice da se projekat mijenjao, da je tuženi kao naručilac mnogo puta tražio od tužitelja izmjene i prepravke, da je time iskazivao i saglasnost za te radove, te da se protek rokova i u ovom smislu ne može staviti na teret tužitelju), da će se ovim nalazom dati tačna vrijednost radova, da se iz građevinskih radova vidi da je naručilac tokom gradnje, putem lica koje je bilo nadzor nad izvođenjem radova, izvođaču davao naloge i za naknadne radove, a što je nadzorni organ potpisao i potvrdio, pa su u nalazu navedeni primjeri izvedenih naknadnih radova, da je po završetku izgradnje objekat u funkciji hotela sa apartmanima A kategorije sa pet zvjezdica (što opet ukazuje na stručnost i kvalitet izvedenih radova, jer da su ovi radovi izvedeni nestručno i nekvalitetno, hotel ne bi mogao dobiti navedenu kategorizaciju), da je u nalazu navedeno šta je bio predmet procjene vrijednosti izvedenih radova, te da su jedinične cijene uzete kao prosjek jediničnih cijena izvođača hidroinstalacija koji formiraju cijene materijala, transporta i ugradnje (uzete cijene tri izvođača sa područja SBK), da je u nalazu iznesen predmet i predračun u kojem je tačno i precizno navedeno gdje je tužitelj izvršio i montažu i nabavku materijala, a gdje samo montažu, što tuženi nije uspio osporiti u toku postupka, pa ni nakon postavljanja pitanja vještaku na glavnoj raspravi, da je vještak izračunao vrijednost izvedenih radova koje je izvršio tužitelj sa PDV-om u iznosu od 195.376,20 KM (sa nabavkom i ugradnjom hidrantskih ormarića, a u toku postupka je dokazano da je ove ormariće nabavio i ugradio tužitelj), pa kada se od ovog iznosa oduzme iznos koji je tuženi platio tužitelju (114.659,97 KM) dobije se visina novčanog iznosa koji je tuženi dužan platiti tužitelju na ime izvedenih radova, a to je iznos od 80.716,23 KM (ovaj iznos je i postavljen u tužbenom zahtjevu nakon njegovog preciziranja u skladu sa nalazom i mišljenjem vještaka građevinske struke na ročištu od 09.12.2011. godine). Navedenim vještačenjem vještak je odgovorio i na pojedina pitanja tuženog i to kako slijedi: koje je radove tužitelj bio dužan izvesti po zaključenom

ugovoru, a nije izveo – ne mogu odgovoriti, jer se i ne zna koje je tačno radove tužitelj trebao izvesti (što opet samo potvrđuje činjenicu površnih odredaba zaključenog ugovora), s obrazloženjem da su u ugovoru tri stavke, uopštene, neprecizne, nema količina, prvi projekat nije realizovan u potpunosti, vršene su izmjene u dispoziciji prostora, pa time i u položaju instalacija, a dokaz je projekat izvedenog stanja, pa zato ni projektna dokumentacija po kojoj su radovi ugovoreni nije validna za utvrđivanje ugovorenih radova. Utvrđeno je da je izvođač radio grube radove sa nabavkom materijala, postavljao finu montažu, a da li je pustio u rad objekat ne može se potvrditi, ali je prema radovima u građevinskim dnevnicima to mogao uraditi (ovo ukazuje na činjenicu da je tužitelj bio izvršio sve predviđene radove), da li je izvođač kvalitetno izveo radove i u skladu sa odgovarajućim standardima ne može se odgovoriti jer nema pisanih dokaza o tome da su neki radovi od investitora reklamirani, odnosno da je investitor zatražio od izvođača da izvrši popravak nekvalitetno izvedenih radova. U tom smislu vještak se izjasnio i na razloge probijanja rokova, pa je istakao da su to sljedeći razlozi: izmjena projekta, traženje naknadnih radova, projekat izvedenog stanja iz 2009. godine, razlika između dva projekta, mijenjanje rasporeda prostorija i njihove namjene, izmjena rasporeda hidroinstalacija. Svi ovi razlozi se samo tuženom mogu staviti na teret jer je on mijenjao projekat i raspored prostorija, a ne izvođač, tako da tužitelj nema nikakve odgovornosti u odnosu na protek rokova za završetak radova.. U pogledu pismena saglasnost naručioca vještak je istakao da je saglasnost davana za naknadne radove putem nadzora kroz građevinski dnevnik, da se investitor složio sa ovim radovima jer je i davao naloge da se izvode, te da ne postoji pismena saglasnot naručioca, ali ona nije ni poznata u odnosu izvođač – investitor u ovakvom slučaju. Istina je i da je vještak kazao da i izvođač snosi odgovornost za probijanje roka iz razloga što nije tražio pismenu saglasnot od investitora da izvodi radove mimo projekta, ali se ovo može tretirati kao potpuno minorno u odnosu na odgovornost naručioca, ali i smatari nepravilnim zaključkom vještaka jer izvođač i ne mora tražiti pismenu saglasnost naručioca u slučaju kada sam naručioc mijenja projekat i traži izvođenje naknadnih radova, nego samo u slučaju kada on sam bez naloga investitora odstupa od projekta, a što nije slučaj u ovom postupku. U toku postupka tuženi nije uspio osporiti predmjer i predračun koji je dao vještak, niti dokazati da u njemu nešto nije tačno, a primjedbe je imao samo na cijene određenih dijelova i na iznos nepredviđenih radova, a na ostale stavke iz vještačenja nije imao primjedbi. Da je vrijednost izvedenih radova bila veća potvrdio je i Elaborat koji je tužitelj izveo kao dokaz, a razlika u odnosu na vještačenje je samo u cijeni jediničnih radova. Također tužitelj je osnovanost svog tužbenog zahtjeva dokazao i građevinskim dnevnicima koji su izvedeni kao dokazi, a na koje se pozvao i vještak građevinske struke. Činjenice iz tužbe, kao i osnovanost tužbenog zahtjeva potvrdili su i saslušani svjedoci koje je predložio tužitelj. Kada su u pitanju dokazi koje je izveo tuženi može se utvrditi sljedeće. Računi i izvodi koji se odnose na plaćanje tužitelju samo potvrđuju da je plaćeno više od ugovorene cijene, što je znak da je bila izmjena projekta i naloga u pogledu naknadnih radova, odnosno da je došlo do povećanja obima radova. Ovi dokazi također ukazuju na činjenicu da je tuženi plaćanjem priznao da je stvarna vrijednost izvedenih radova bila veća od ugovorene. Radni nalozi koji se odnose na izvođenje radova od strane Ganik d.o.o. potvrđuju da su ti radovi trajali desetak dana, da se ti radovi odnose na ono što je tužitelj već bio uradio, da je riječ o malom obimu radova čija

vrijednost u ovom postupku nije utvrđena od strane ovlaštenog vještaka jer to tuženi nije ni predlagao, te da je tu bilo i keramičarskih radova (lijepljenje pločica, fugiranje kupatila), te nekih sitnih radova kao što je postavljanje nosača za ručnike, postavljanje ogledala, postavljanje fenova za kosu itd. Također tuženi nije u toku postupka dokazao da je navedene radove tužitelj bio izveo na nestručan i nekvalitetan način, zatim nije dokazao da je obavijestio tužitelja o eventualnim nedostacima niti mu je dao primjeren rok da ih eventualno otkloni. U tom smislu tuženi je bio dužan da na okolnosti da li su izvedeni radovi izvedeni na nestručan način predloži odgovarajuće vještačenje, jer se ove okolnosti ne mogu dokazivati svjedocima, a posebno svjedocima koji nemaju odgovarajuće stručno znanje. Izvodi i računi koji se odnose na radove koje je izveo Ganik d.o.o. potvrđuju da je ovom društvu plaćeno za radove koje je obavio u 2008., 2009. i 2010. godini u ukupnom iznosu od oko 70.000,00 KM, zatim da su to bili uglavnom radovi koji se odnose na keramiku i nabavku dijelova za keramičarske poslove, što nije bio uopće posao tužitelja. Finansijskim vještačenjem (koje je bilo i nepotrebno u ovom postupku) je utvrđeno također da je navedenom društvu ukupno plaćeno 70.440,69 KM i to u 2008. godini iznos od 21.704,16 KM (keramika), u 2009. godini iznos od 15.700,57 KM (keramika), a u 2010. godini iznos od 33.035,96 KM. Što se tiče ovog iznosa iz 2010. godine od 33.035,96 KM potrebno je istaći da se skoro svi računi iz 2010. godine kada su radovi i izvedeni od strane Ganik d.o.o. odnose na kupovinu materijala i to uglavnom keramike (pločice i slično), a što nema nikakve veze sa tužiteljem, te da se samo račun broj 32-11/2010-71381 od 30.01.2010. godine može odnositi na prepravljene radove tužitelja (iznos od 8.125,65 KM), ali se ni ovaj iznos ne može staviti na teret tužitelju jer tuženi nije dokazao da su isti rezultat nekvalitete radova tužitelja. Dakle, tuženi u toku postupka nije dokazao da nije bilo izmjena u projektu i da nije bilo naknadnih radova, zatim nije dokazao da je Ganik prepravljao one radove koje je tužitelj izveo, a da je to bilo rezultat nestručno izvedenih radova, te nije dokazao da je tužitelj odgovoran za probijanje rokova.

Što se tiče pismene saglasnosti naručioca bitno je istaći da je ista davana kroz građevinske dnevnikne putem nadzora.

Kada je u pitanju član 633. ZOO mora se navesti da zakonodavac traži pismenu saglasnost naručioca u slučaju kada izvođač odstupa od projekta građenja, a ne naručilac.

U tom smislu je i stav sudske prakse: "Pismena suglasnost naručioca potrebna je samo ako izvođač želi da se odstupi od projekta građenja, ali ne i onda ako izvođač odstupi od projekta na izričiti zahtjev naručioca"(član 633. ZOO – VSH, Rev-285/82 od 27.04.1982. godine).

Kako je u našem slučaju od projekta odstupao i izmjene tražio naručilac, tj. tuženi, tako i nije bila potrebna pismena saglasnost. Stoga predlaže da sud usvoji tužbeni zahtjev sukladno troškovniku koji predaje u spis.

U završnom izlaganju punomoćnik tuženika je istakao da tužitelj (najprije, V. D.– T, pravna osoba / potom, D.N.1 kao fizička osoba) nikada nije ispostavio fakturu Tuženom za navodno obavljene građevinske poslove u iznosu od 142.233,60 KM, iako je postavio tužbeni zahtjev sa tom visinom, a što je Tužitelj bio obavezan na osnovu Zakona o porezu na dodatu vrijednost, Zakona o fiskalnim sistemima, Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakona o privrednim društvima. Time je Tužitelj grubo

prekršio primjenjive zakone, a s druge strane, da je Tuženi bilo prije pokretanja tužbe ili tokom čitavog trajanja parničnog postupka - udovoljio ovom postavljenom postavljenom zahtjevu tužitelja za isplatom iznosa 142.233,60 KM, doveo bi (Tuženi) u poziciju da bi prekršio zakone, posebno one stroge koje se odnose na plaćanja poreskih obaveza, da je Tužitelju izvršio ovo plaćanje bez PRETHODNO ispostavljene fakture (računa). Na osnovu nadalje citiranih propisa, kao i uobičajene poslovne prakse, izdavanje fakture je zakonima propisani standardni dio poslovanja svakog privrednog subjekta. Prema važećem Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, privredna društva su obavezna (uvijek su i bila) da vode svoje poslovne knjige, sastavljaju finansijske izvještaje (bilans stanja, bilans uspjeha, itd.) na osnovu vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava. Ista zakonska obaveza u cjelosti se odnosi i na tužitelja, neovisno od tranzicije njegovog pravnog statusa koju je imao tokom trajanja ovog parničnog postupka. Izvođači građevinske radove, općenito a i u pogledu Tuženog, Tužitelj je kao poreski obveznik bio obavezan *voditi* knjige s dovoljno podataka koji će omogućiti urednu primjenu PDV-a, uključujući i obraču na vanje obaveze PDV-a za svaki period PDV-a i inspekciju od strane UIO. Čak i da nije bio prijavljen kao obveznik plaćanja PDV-a, Tužitelj je samo zbog vrijednosti tužbenog zahtjeva u ovom sporu 142.233,60 KM prema Tuženom, a kao i na osnovu prethodno izvršenih/pruženih usluga na osnovu zaključenog Ugovora o građenju između njega u Tuženog, te da samo s ovim tužbenim zahtjevom koji prelazi iznos od 50.000 KM (a na osnovu neizdate fakture) – Tužitelj je bio obavezan da se u skladu sa Zakonom o porezu na dodatnu vrijednost i drugim propisima – prijavi kao obveznik plaćanja PDV-a. Niti je tokom postupka Tužitelj predložio izvođenje dokaza na ovu okolnost u skladu sa članom 7.(1) i 123.(1) ZPP-a, a niti je Sud u skladu sa ovlaštenjem na osnovu člana 7.(2) ZPP-a – koji predstavlja korekciju raspravnog načela - utvrdio činjenice koje stranke nisu iznijele, jer bi vjerovatno iz rezultata rasprave i dokazivanja moglo proisteći da Tužitelj ide za tim da raspolaže zahtjevom kojima ne može raspolagati iz razloga što je ovakvo raspolaganje protivno prinudnim propisima kako je to zakonodavac jasno istakao u članu 3. stavu (2) ZPP-a: Prekršene odredbe od strane Tužitelja - Zakona o porezu na dodatnu vrijednost, Zakona o fiskalnim sistemima, Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakona o privrednim društvima – predstavljaju predstavljaju prinudne propise koji svakoga (pa i Tužitelja) obavezuju na striktno poštivanje. Tokom čitavog postupka Sud je po službenoj dužnosti bio obavezan da pazi da li ovo raspolaganje Tužitelja protivno ovim prinudnim propisima. Shodno navedenom, pravilno popunjena i pravilno izdata / primljena faktura je nedvojben dokaz da se određena poslovana promjena zaista i desila (kupovina/prodaja proizvoda, roba ili usluga), odnosno da je Tužitelj izveo građevinske radove prema Tuženom. Faktura je zakonima definirana vjerodostojna isprava koju prodavalac ili isporučitelj stvari ili pružalac usluga (u ovom slučaju Tužitelj kao izvođač radova) izdaje primatelju robe ili usluge (Tuženom/investitoru/nalogodavcu), specificirajući u njoj kvantitativno i kvalitativno predane ili isporučene stvari ili pružene usluge, akcesorne troškove, odgovarajuće poreze, modalitete plaćanja itd. Međutim, neovisno od naprijed navedenog u pogledu neispostavljenog računa od strane Tužitelja prema Tuženom na iznos od 142.233,60 KM, u spisu postoji mnogo dokaza/faktura ispostavljenih od Tužitelja prema Tuženom, kojima se daje nedvojbeno utvrditi da je u praksi svoga rada Tuženi („D.“ V.R., T.) kršio prinudne propise i uspostavio dvostruke standarde: npr., u Tužiteljevom ispostavljenom računu br. 39/08 od 21.07.2008. prema Tuženom na iznos od 1.505,51 KM

- obračunat je i PDV u iznosu od 255,93 KM (ovaj ispostavljeni račun, kao i svaki drugi, isplatio je Tuženi Tužitelju). Iz ove fakture/računa br. 39/08 vidljivo da je Tužitelj (V.r. „D.“ T) imao svoj broj PDV: 336699760008. Na isti način, tužitelje je uračunavao PDV u ispostavljenim fakturama/računima prema Tuženom: račun br. 49/08 na iznos od 5.806,35 KM od 04.12.2008. (1.505,51 KM + PDV u iznosu od 255,93 KM); račun br. 31/08 od 15.04.2008. na iznos od 22.500,00 KM (19.230,96 KM + PDV u iznosu od 3.269,04 KM) ..., kao i u svim drugim računima/fakturama koji postoje u spisu a koje je Tužitelj ispostavio prema Tuženom a koje je ovaj u cjelosti isplatio. Nakon što je Sud dopustio Tužitelja, da tokom postupka svojstvo tužitelja najprije ostvari u pravnom statusu vodoinstalaterske radnje („D.“ T.), a potom fizičke osobe (N.D.) – Sud nikada tokom postupka nije u skladu sa članom 7.(2) ZPP-a – utvrdio činjenicu koju Tužitelj nije iznio: da li je Tužitelj i u pravnom statusu fizičke osobe (N.D.) morao steći i status obveznika plaćanja poreza na dodatu vrijednost (PDV), a što je bio obavezan samo da je u svom poslovanju samo ispostavio fakturu prema Tuženom u iznosu od 142.233,60 KM što je predmet tužbenog zahtjeva istaknutog u tužbi podnešenoj 19.03.2010. godine. Nakon „uređenja tužbe“ od strane Tuženog u njegovom podnesku od 26.08.2011. godine Sud je „u skladu sa stavom Kantonalnog suda u Travniku u predmetu broj: 51 0 Ps 023925 10 Pž od 18.05.2011. da samostalna zanatska radnja koja nije upisana u sudski registar nema svojstvo pravnog lica i ne može biti stranka u postupku već to u konkretnoj parnici može biti samo njen vlasnik kao fizička osoba“ svojim rješenjem 12.09.2011. dopustio ... „izvršenje izmjene na strani tužitelja u pogledu naziva i označavanja tužitelja“ (?), dozvolio promjenu u statusu tužitelja (umjesto pravne osobe vodoinstalaterske radnje, sada fizička osoba) iako je to sa stajališta zakona upitno u pogledu u pogledu izvršene preinake tužbe (članovi 56. i 57. ZPP-a) jer tuženi nije pristao na ovakvu preinaku. Neovisno od toga, Sud nije u skladu sa članom 7.(2) ZPP-a utvrdio činjenice za koje Tužitelj tokom postupka nije predložio izvođenje dokaza u pogledu: (a) da li je Tužitelj poslujući u svojstvu fizičke osobe nakon razotkrivenih činjenica u njegovom podnesku od 26.08.2011. stekao status obveznika plaćanja PDV-a, (b) da li je Tužitelj izvršio upis u sudski registar. Nakon što je na glavnoj raspravi od 09.12.2011. Tuženi predložio da se OBAVEŽE tuženik Winter d.o.o. Travnik da tužitelju D.N.iz T.. na ime duga za izvedene građevinske radove isplati iznos od 80.716,23 KM (preciziran/smanjen tužbeni sa prethodnih 142.233,60 KM) – ovaj iznos tužbenog zahtjeva prelazi iznos od 50.000,00 KM što i dalje na strani Tužitelja postoje jasne zakonske obaveze poštivanja prinudnih propisa u pogledu njegovog statusa kao poreskog obveznika za PDV. U Glavi XV (Ispostavljanje fakture, knjigovodstvo i čuvanje dokumenata), članu 55. Zakona o porezu na dodatu vrijednost zakonodavac je u pogledu poreskih fakture definirao obavezu koju nije ispunio (prekršio je) tužitelj u ovoj pravnoj stvari: „Lice koje prima fakturu ili izdaje izvod o plaćanju mora osigurati da je dobavljač robe, odnosno davalac usluga obveznik.(Tužitelj je prekršio i ove zakonske odredbe u pogledu izdavanja fakture na iznos najprije od 142.233,60 KM, a potom nakon 09.12.2011. na iznos od 80.716,23 KM kada je precizirao/smanjio tužbeni zahtjev) Na osnovu člana 56. (Knjigovodstvo) Zakona o porezu na dodatu vrijednost ... „Svaki obveznik obavezan je voditi knjige s dovoljno podataka koji će omogućiti urednu primjenu PDV-a, uključujući i obraču na vanje obaveze PDV-a za svaki period PDV-a i inspekciju od strane UIO. Navedene knjige vode se u skladu s propisima o računovodstvu. Dobavljač

dobara, odnosno davalac usluga dužan je čuvati kopije svih faktura, knjižnih obavještenja i izvoda o plaćanju.

(Iz naprijed navedene odredbe člana 56. dade se nedvojbeno zaključiti da Tužitelj nije vodio knjige sa dovoljno podataka jer nije prema Tuženom ispostavio fakture na iznose: najprije od 142.233,60 KM, a potom nakon 09.12.2011. na iznos od 80.716,23 KM kada je precizirao/smanjio tužbeni zahtjev) Tužitelj je ovim radnjama (ili propuštanjima da ih preduzme) prema Tuženom - prekršio, između ostalih, i načela parničnog postupka: savjesnosti (član 9. ZPP-a), sprječavanja zloupotrebe prava (član 10. ZPP-a). Sud treba da kod donošenja presude uzme u obzir da iz naprijed navedenog slijedi da postoje osnovi i razlozi za utvrđenje zakonske odgovornosti Tužitelja - kako prekršajne, tako i krivičnopravne. Tužitelj je postavio tužbeni zahtjev (petit) prema Tuženom radi donošenja kondemnatorne presude radi ispunjenja činidbe – isplate iznosa od 142.233,60 KM, odnosno, iznosa od 80.716,23 KM. Međutim, kako Tužitelj nije ispostavio Tuženom fakturu u visini postavljenog tužbenog zahtjeva (a niti takav dokaz postoji jer nije na pripremnom ročištu od strane Tužitelja predloženo njegovo izvođenje) – Tužitelj u ovom postupku nije postavio i tužbeni zahtjev (petit tužbe) za donošenje deklaratorne presude kojim bi tražio utvrđenje postojanja prava Tužitelja u pogledu predmeta spora, te donošenje presude kojom bi se prihvatio i kondemnatorni tužbeni zahtjev Tužitelja radi ispunjenja činidbe. Na ovaj način bila bi unešena pravna sigurnost među strankama u sporu, što je Tužitelj tokom postupka propustio učiniti jer nije tražio utvrđenje postojanja prava iz postavljenog tužbenog zahtjeva prema Tuženom. Tužitelj je bio ovlašten za podnošenje i ovog deklaratornog tužbenog zahtjeva, a odluka o sporu upravo je zavisila od utvrđenja ovog deklaratornog presudom utvrđenog pravnog odnosa o kojem se zadugo raspravljalo u ovoj pravnoj stvari. Nakon što Tužitelj prema tuženom nije ispostavio fakturu u skladu sa visinom/iznosom tužbenog zahtjeva za (navodno) izvršene građevinske radove prema Tuženom – postavljanje i deklaratornog tužbenog zahtjeva upravljenog prema Tuženom bio je jedini pravno utemeljen način da ostvari svoje pravo i pretpostavka za dosuđenje činidbe kroz udovoljenje i kondemnatornog tužbenog zahtjeva (isplate). Dana 23.08.2010. na prijedlog Tužitelja Sud je usvojio izvođenje 14 dokaza – obraćanje za slobodu pristupa informacija, čemu se protivio Tuženi. Pun. Tužene na glanoj raspravi od 12.09.2011. osporio je ovaka način izvođenja dokaza, koji je protivan ZPP-u (ukazujući da u time prekršene odredbe čl. 66., 295., 53.(2) i 56., 61.(2) ZPP-a.

Tužitelj čini nespornim da mu je Tuženi za izvedene radove i za izvedene naknadne radove platio ukupan iznos od 114.659,97 KM (zapisnik o pripremnom ročištu, Općinski sud Travnik, dana 23.08.2010. godine, broj: 51 0 Ps 031258 10 Ps). Na osnovu Ugovora o izvođenju radova zaključenog između 16.04.2008. godine u Travniku između izvođača radova (V.z. „D.“ T..) i naručioca radova (Winter d.o.o. Travnik, kao investitora), bila je ugovorena cijena za ugovorene radove u iznosu od 100.000,00 KM. Tužitelj nije osporavao da mu Tuženi izirio svoje obaveze za sve ispostavljene račune koji su priloženi kao dokaz u spisu. Dakle, samo na osnovu ovih dokaza jasno je da je Tuženi preplatio Tužitelju iznos ugovorene cijene za 14.659,97 KM.

Vještak građevinske struke Kukić Biljana iz Travnika u svom nalazu i mišljenju od februara/veljače 2011. godine – navodi: “Zato sam mišljenja da bi najtračnije podatke o izvedenim radovima i njihovom kvalitetu mogao dati projektant ovog objekta, koji je ujedno bio i nadzor nad izvođenjem radova”. Na ovaj način sam vještak potvrđuje da

njegov nalaz i mišljenje nije iznešen savjeno i u skladu sa pravilima nauke i vještine (član 151.(3) ZPP-a), odnosno, da nalaz i mišljenje su nejasni, nepotpuni ili protivrješni sami sebi. Valjda je vještak trebao da kroz svoj nalaz i mišljenje da Sudu i strankama predoči “najtečnije podatke o izvedenim radovima”. Vještak potvrđuje da Tužitelj nije vodio građevinsku knjigu (iako je bila zakonska obaveza Tužitelja kao izvođača radova na osnovu člana 20. Zakona o građenju FBiH da vodi građevinski dnevnik i građevinsku knjigu, kao i člana te 20 Zakona o građenju (“Službene novine SBK, broj: 11/05), te da iz tog razloga naknadni radovi nisu mogli biti uvedeni u građevinsku knjigu. Vještak je “aproksimativno” utvrdio da je svega 15% uvedeno u građevinsku knjigu. Vještak je potvrdio da ne postoji pismena saglasnost naručioca u pogledu odstupanja od projekta građenja (stana 10., Zapisnik sa Glavne rasprave od 12.09.2011.), iako je to tužitelj trebao ishoditi od Tuženog u skladu sa članom 633. ZOO. U namjeri da umani doseg Tužiteljevog kršenja zakona, vještak je naveo da “izvođač radova mora voditi građevinsku knjigu, a i obaveza je investitora da na to upozori izvođača radova”: svako, pa i Tužilac mora poznavati i poštovati zakone, te u tom pogledu nije (zakonska) obaveza investitora da upozorava Tužitelja da pošiva zakona – odnosno da vodi građevinski dnevnik i građevnu knjigu a koji pritom vodi firmu koja se bavi izvođenjem građevinskih radova!? Uzimajući u obzir rezervu koju je sam istakao u pogledu svom nalazu i mišljenju, vještak je ukupno izvedene građevinske radove (ugovoreni + naknadni) procijenio na iznos od 195.376,20 KM što je manje od iznos od 256.893,00 KM kako je su svi radovi procijenjeni u subejektivno i neprofesionalno sačinjenom Elaboratu o procjeni svih radova (vještak je istakao da u svom nalazu i mišljenju nije uzimao u obzir ove paušalne procjene iz Elaborata). I pored toga što je punomoćnik Tužitelja predložio je izvođenje dokaza vještačanjem po vještaku građevinske struke koji je procijenio sve izvedene građevinske radove na iznos od 195.376,20 KM, Tužitelj je opredijelio tužbeni zahtjev (prije sačinjavanja ovog nalaza i mišljenja) na iznos od 142.233,60 KM, a potom (nakon što je dobio na uvid ovaj nalaz i mišljenje stalnog sudskog vještaka građevinske struke Kukić Biljane) – smanjio/precizirao je tužbeni zahtjev na iznos od 80.716,23 KM. Na ovaj način, posredno, i Tužitelj je iskazao neslaganje sa ovim nalazom i mišljenjem vještaka građevinske struke. Saslušanje S.N., nadzornog organa na građevini: potvrdio je da je bilo odstupanja od projekta u izvođenju radova, konkretno vezano za fazu hidrotehničkih radova. Naveo je da nisu postojala izričita naređenja investitora za odstupanjem od projekta, nego se radilo o zahtjevu investitora/Tuženog da se izvrši revizija određenih elemenata opremljenosti soba u ovom slučaju kupatila, radi eventualne kategorizacije objekta u kasnijem periodu. Nadzorni organ je utvrdio da su vršena „prepravljanja instalacije“ zbog „njenog nepravilnog funkcioniranja“ ili „oštećenja koja su nastala usljed atmosferskih utjecaja – leđenja“. Potvrdio je nalaz i mišljenje vještaka građevinske struke u pogledu činjenice da je Tužitelj stalno kršio Zakon o građenju FBiH i Zakon o građenju SBK iz razloga što Tužitelja kao izvođač građevinskih radova nije vodio ni građevinsku knjigu a ni građevinski dnevnik. Nadzorni organ potvrdio je daje u objektu „A“ Tužitelj izvršio ugradnju montražnih sanitarnih školjki „koje svojom visinom nisu odgovarale zahtjevanim standardima“, a što je bio jedan od važnih razloga za izvođenje radova spuštanja visine pomenutih školjki na standard. U pogledu višestrukog probijanja rokova za okončanje građevinskih/vodoinstalaterskih radova, nadzorni organ je potvrdio da je “izvođač imao dovoljno vremena da u roku izvrši iste radove“ (strana 20., Zapisnik od

12.09.2011.). Potvrdio je da je Tuženi angažirao (uvedo u posao) firmu Ganik d.o.o. Vitez radi „ispomoći odnosno izvršenju radova na instalacijama vodovoda i kanalizacije“. U pogledu neprofesionalne izvršenosti ugovorenih radova od strane Tužitelja, nadzorni organ je tvrdio da je „moguće da je pri finaliziranju radova na instalacijama odnosno njihovom puštanju po pritisku vode došlo do određenih grešaka u funkcioniranju instalacije“, te je kao primjer naveo „pucanje spojnica horizontalne vodovodne instalacije u kupatilima i instalacije baterije bidea“, i to „u skoro svim prostorima kupaonica objekta „C“ i to u fazi kada su bili završeni čak i molerko-farbarski radovi“. Napomenuo je da je i zapisnički utvrđeno da je do pucanja došlo radi neadekvatne kvalitete ugrađenih dijelova., te da je Tuženik zbog toga pretrpio štetu i koja je zapisnički utvrđena. Posebno je važno da je nadzorni organ procijenio da je obim naknadnih radova 7-10%, ukoliko se pođe od ocjene da su sa indeksom 100% ocijenjeni ugovoreni građevinski radovi. Na taj način, na ugovoreni iznos od 100.000 KM već isplaćenog iznosa po ispostavljenim računima za izvršene građevinske/vodoinstalaterske radove, Tužitelju bi pripadalo pravo na isplatu iznosa od 7.000 do 10.000 KM za izvedene naknadne građevinske radove. Međutim, kako je i Tužitelj učinio nespornim da mu je Tuženi za izvedene radove i za izvedene naknadne radove platio ukupan iznos od 114.659,97 KM (zapisnik o pripremnom ročištu, Općinski sud Travnik, dana 23.08.2010. godine, broj: 51 0 Ps 031258 10 Ps) – u skladu sa ovom ocjenom upućenog nadzornog organa (S.N.) Tuženi je Tuženom preplatio za iznos od cca 7.000 KM do 4.650 KM naknadno izvedene građevinske radove. Vještak građevinske struke smatra nadzornog organa (N.S.) najupućenijim u sva pitanja u pogledu izvođenja građevinskih radova. Petar Soldo, vještak finansijske struke: Nažalost, u predmetu i obimu vještačenja vještaku finansijske struke kao zadatak nije postavljeno da izvrši provjeru i utvrdi činjenice u pogledu svih plaćanja koja je Tuženi izvršio prema Tužitelju. Tokom postupka izvedeni dokazi i utvrđene činjenice nisu bile sporne između parničnih stranaka. Vještak finansijske struke utvrdio je da je Tuženi isplatio firmi Ganik d.o.o. Vitez, nakon što je uvedena u posao i koja je većim dijelom izvršila građevinske ugovorene građevinske/vodoinstalaterske radove koje su nadilazile profesionalne standarde Tužitelja, kao i neke naknadne radove, vještak finansijske struke je utvrdio da je Tuženi isplatio firmi Ganik iznos od 70.440,69 KM. Na ovaj način za izvođenje građevinskih radova Tuženi je isplatio iznos od cca 185.000 KM (114.659,97 KM + 70.440,69 KM) iako je sa Tužiteljem cijenu njihovog izvođenja ugovorio na 100.000 KM. S druge strane, nadzorni organ je ocijenio da je vrijednost naknadno izvedenih vodoinstalaterskih u iznosu koji se kreće od 7.000 do 10.000 KM. Tužitelj u svom poslovnom odnosu sa tuženim nije poštovao Zakon o obligacionim odnosima u pogledu zaključenja Ugovora o građenju u pismenoj formi za neke radove koje je navodno izvršio tuženom, a kojima su, navodno prebivali obaveze iz Ugovora zaključenog između njih. Tužitelj je prekršio i član 633. Zakona o obligacionim odnosima iz razloga što za svako odstupanje od Projekta Građenja odnosno ugovorenih radova (a o tome je bilo riječi u ovom postupku) tužitelj kao izvođač morao je imati pismenu saglasnost naručioca, a što nije pribavio na način koji ga je pravno obavezivao u skladu sa članom 633. tačkom 1. Zakona o obligacionim odnosima. U skladu sa tačkom 2. istog člana ZOO (čl.633. stav 2.) tužitelj nije mogao zahtijevati povećanje ugovorene cijene za radove kojima je odstupano od projekta, a koje je izvršio bez takve pismene saglasnosti tuženog. Sam tužitelj je potvrdio da takve saglasnosti nema, a ista se i ne nalazi u spisu u ovom predmetu. Tužitelj ničim nije tvrdio a niti je u tom smislu sudu podastro dokaze da je

u korist tuženog izvršio bilo koje „hitne nepredviđene radove“ u skladu sa članom 634. ZOO-a. Prilikom postavljenog tužbenog zahtjeva, kako najprije na 142.000,00 KM, a tako i potom na 80.000,00 KM tužitelj nije imao pravo na izmjenu cijene u odnosu na ugovor zaključen između tužitelja i tuženog iz razloga što nisu bili ispunjeni uvjeti propisani članom 636. ZOO-a:

Cijeneći provedene dokaze, kako pojedinačno, tako i u međusobnoj vezi, sud je odlučio kao u izreci ove presude, a u smislu čl. 8. Zakona o parničnom postupku («Službene novine FBiH», br. 53/03 i 73/05) iz slijedećih razloga.

Među parničnim strankama sporan je osnov i visina tužbenog zahtjeva.

Član 630 stav 1. Zakona o obligacionim odnosima propisuje Ugovor o građenju je ugovor o djelu kojim se izvođač obavezuje da prema određenom projektu sagradi u ugovorenom roku određenu građevinu na određenom zemljištu, ili da na takvom zemljištu, odnosno na već postojećem objektu izvrši kakve druge građevinske radove, a naručilac se obavezuje da mu za to isplati određenu cijenu.

Član 634 stav 1 Zakona o obligacionim odnosima propisuje nepredviđene radove izvođač može izvođač može izvesti i bez prethodne saglasnosti naručioca ako zbog njihove hitnosti nije bio u mogućnosti da pribavi tu saglasnost.

Član 645 stav 1 Zakona o obligacionim odnosima propisuje naručilac ili drugi sticalac dužan je o nedostacima obavijestiti izvođača i projektanta u roku od šest mjeseci od kad je nedostatak ustanovio, inače gubi pravo da se pozove na njega. do j je stav 2 predbvidio pravo naručioca ili drugog sticaoca prema izvođaču, odnosno projektantu po osnovu njihove odgovornosti za nedostatke prestaje za godinu dana računajući od dana kad je naručilac, odnosno sticalac obavijestio projektanta odnosno izvođača o nedostatku.

Uvidom u Ugovor o izvođenju radova od 16.04.2008.godine, sud je utvrdio da su parnične stranke dogovorile izvođenje grubih radova sa materijalom, postavljanje fine montaže i puštanje u rad kompletnog objekta (A, B i C.) za ugovorenu cijenu od 100.000,00 KM sa uračunaim PDV-om. Uvidom u račune i specifikacije materijala koje je kao dokaz izveo tužitelj na glavnoj raspravi, sud je utvrdio da je tužitelju plaćeno ukupno 114.639,97 KM, što znači da mu je plaćeno više od ugovorene cijene, bez primjedbih, prigovora i reklamacija. Ovakvo ponašanje tuženika sud je cijenio kao činjenicu da je u toku posla došlo do izmjena u projektnoj dokumentaciji, da je bilo naknadnih radova, da je izvedeno stanje u mnogome drukčije od prvobitnog projekta, stoga je po mišljenju suda ovakvim ponašanjem tuženika došlo do odustanka od prvobitno ugovorene cijene. Da tuženik nije prigovarao probijanju rokova potvrđuje i činjenica da je tuženik uredno plaćao račune koji potiču iz septembra, oktobra i maja 2009.godine, sa identičnim datumima isporuke radova. Uvidom u Zahtjev za primopredaju radova, kao i Urgenciju kojim je traženo i angažovanje neovisnog vještaka koji bi na neovisan i nepristrasan način utvrdio pravo stanje, te izbjegavanje tuženika za angažovanje neovisnog vještaka, sud je cijenio da je tužitelj izvršio sve radove na pomenutim objektima.

Uvidom u Rješenje o odobrenju za građenje za objekte A, B. i C. iz oktobra i decembra 2009.godine, Rješenja o odobrenju za upotrebu iz decembra 2009.godine i Zapisnike o izvršenim tehničkim pregledima iz decembra 2009.godine može se nedvojbeno zaključiti da su predmetni objekti A, B. i C. pušteni u rad 2009.godine, da su nadležni organi utvrdili nakon izvršenih tehničkih pregleda da je na objektima sve urađeno u skladu sa pravilima iz struke, pa tako i hidroinstalaterski radovi, da je u decembru 2009.godine objekt dobio odobrenje za upotrebu iz čega proizilazi da su do tada izvedeni svi predviđeni radovi, pa samim tim i hidroinstalaterski radovi, da nije bilo potrebe da treća lica izvode radove poslije decembra 2009.godine, te da je u decembru 2009.godine bilo sve spremno za primopredaju radova te da ih je tuženik faktički i primio bez primjedbi, prigovora i reklamacija. Uvidom u Nalaz i mišljenje vještaka građevinske struke Biljane Kukić, a kojeg je sud u potpunosti prihvatio iz razloga što je isti urađen objektivno i prema pravilima struke, sud je utvrdio da je vještačenje izvršeno na osnovu Ugovora o izvođenju radova, projektne dokumentacije iz 2006.godine i 2007.godine i projekta izvedenog stanja iz 2009.godine, kao i na osnovu građevinskih dnevnika, računa tužitelja i radnih naloga „Ganik“ d.o.o. Vitez. U svom Nalazu je vještak utvrdio da je radove trebalo izvršiti prema projektu urađenom 2006/2007.godinu. Međutim, da je došlo do izmjene u odnosu na taj projekat a što je vještak utvrdio kako prema projektu tako i uvidom na licu mjesta, pa se izvedeno stanje razlikuje pogotovo u objektima B. i C. pa je samim tim i logično da vrijednost radova treba izračunati prema izvedenom stanju, kao i činjenica da je tuženik kao naručilac više puta tražio od tužitelja izmjene i prepravke i da je time iskazivao i saglasnost za te radove, pa se samim tim protek rokova ne može stavljati na teret tužitelja. U svom nalazu vještak je također utvrdio da je naručilac tokom gradnje, putem lica koje je bilo nadzor nad izvođenjem radova, izvođaču davao naloge i za naknadne radove, a što je nadzorni organ potpisao i potvrdio, te ih je vještak naveo u dijelu izvedenih naknadnih radova. Dalje navodi da su za jedinične cijene uzete kao prosjek jediničnih cijena izvođača hidroinstalacija koje formiraju cijene materijala transporta i ugradnje, cijene tri izvođača sa područja SBK, te je precizno i utvrđeno gdje je tužitelj izvršio montažu i nabavku materijala, a gdje samo montažu. U pogledu vrijednosti vještak je izračunao vrijednost izvedenih radova koje je izvršio tužitelj sa PDV-om u iznosu od 195.376,20 KM (sa nabavkom i ugradnjom hidrantskih ormarića), a kad se od navedenog iznosa oduzme iznos kojeg je tuženik platio tužitelju 114.659,97 KM, dobije se visina novčanog iznosa kojeg je tuženik dužan platiti tužitelju na ime izvedenih radova, a to je iznos od 80.716,23 KM, kako je tužitelj i precizirao tužbeni zahtjev u toku postupka. U pogledu probijanja rokova vještak se jasno izjasnio da su to prije svega izmjena projekta, traženje naknadnih radova, projekat izvedenog stanja iz 2009.godine, razlika između dva projekta, mijenjanje rasporeda prostorija i njihove namjene, izmjena rasporeda hidroinstalacija, te se navedeni razlozi po ocjeni suda prije svega mogu staviti na teret tuženika, jer je on mjenjao projekt i raspored prostorija, a ne tužitelj, tako da tužitelj ne snosi odgovornost za protek rokova za završetak radova. U pogledu pismene saglasnosti naručioca, saglasnost je davana za naknadne radove putem nadzora kroz građevinski dnevnik, da se investitor složio sa ovim radovima potkrepljuje i sama tvrdnja da je on davao naloge da se izvode naknadni radovi, a što je potvrdio i vještak u svom Nalazu i mišljenju. Također da je vrijednost izvedenih radova bila veća potvrdio je Elaborat kojeg je tužitelj izveo kao dokaz, a razlika u odnosu

na vještačenje je samo u cijeni jediničnih radova, a tužitelj je osnovanost svog tužbenog zahtjeva dokazao i građevinskim dnevnicima koji su provedeni kao dokaz u toku postupka, a na koje se poziva i vještak građevinske struke. Osnovanost tužbenog zahtjeva potvrdili su i svjedoci u svojim iskazima. Naime, svjedok N.S., koji je bio nadzorni organ prilikom obavljanja hidroinstalaterskih radova koji je nadzor obavljao do septembra 2009.godine a i poslije povremeno do decembra 2009.godine u svom iskazu je jasno istakao da je bilo odstupanja od projekta što se tiče hidrotehničkih radova, da je odluku o odstupanju od projekta donio investitor, da je investitor tražio izmjene, da je izvođač određene radove morao ponovo izvoditi radi tih izmjena, da je bilo naknadnih i nepredviđenih radova, da je ovjeravao građevinske dnevnike, da je izvođač vršio montažu, demontažu, pa opet montažu istih sanitarija, da su izvršene dvije probe, proba pod zračnim pritiskom i proba puštanja sistema sa pritiskom vode i da je nakon prve zračne probe utvrđeno da instalacija drži zadati pritisak, da je zapisnički utvrđena i druga proba, te da se primopredaja vršila zapisnički u ove dvije faze, što znači da je primopredaja faktički izvršena, kao i da je do probijanja rokova dolazilo iz više razloga, ali da je to probijanje utvrđeno dogovorom, pa se ne može staviti u krivicu tužitelju za probijanje rokova, da je do septembra 2009.godine fizička izvedenost svih instalacija bila 90% gotova, kao i činjenica da prvobitni projekat i projekat izvedenog stanja nisu isti. Sud je ovakav iskaz u potpunosti prihvatio, jer se iskaz svjedoka u potpunosti slaže sa iskazima svjedoka D.A.,G.E. i samog tužitelja, kao i sa svim materijalnim dokazima i vještačenjem vještaka građevinske struke, kao i činjenica da je navedeni svjedok bio nadzorni organ pa su mu sve relevantne činjenice oko predmeta spora poznate a i u samom iskazu svjedok je bio jasan, nedvosmislen i precizan.

U toku postupka D.A. je potvrdio da je tužitelj u početku radio uz projektnu dokumentaciju, a da je po tom bilo izmjenjena u sva tri objekta, da je izmjene zahtijevao naručilac, da je mijenjao raspored prostorija, a da izmjene nisu bile rezultat nekvalitetnih radova, a pojedine izmjene radile su se i više puta, a sam investitor nije imao primjedbi na izvedene radove te su izvršene i probe hidroinstalacija bez ikakvih prigovora. Sud je u cijelosti prihvatio iskaz navedenog svjedoka jer se njegov iskaz u potpunosti slaže sa materijalnim dokazima tužitelja, sa vještačenjem vještaka građevinske struke, kao i sa iskazima svjedoka S.N., G.E., kao i samog tužitelja, a po ocjeni suda svjedok je u toku postupka bio jasan, nedvosmislen i precizan u davanju svog iskaza.

Također svjedok G.E. je u svom iskazu je potvrdio da je bilo izmjenjena u projektu, mjenjanju rasporeda prostorija, kopanje kroz keramiku, uvođenje bidea, ponovni dovod tople i hladne vode i cirkulacija vode, da su radovi završeni i da su izvršene probe, te je objekat pušten u rad, te da u tom smislu nije bilo nikakvih kvarova, a iskaz navedenog svjedoka sud je u cijelosti prihvatio jer je prema ocjeni suda svjedok u svom iskazu bio jasan, precizan i nedvosmislen, kao i sama činjenica da je on lično i izvodio hidroinstalaterske radove, te mu je poznata cjelokupna problematika oko ugovorenog posla.

Sud je također prihvatio iskaz tužitelja D.N., jer se njegov iskaz u potpunosti podudara sa iskazima svjedoka koje je saslušao na glavnoj raspravi, kao i sa svim materijalnim dokazima i nalazom i mišljenjem vještaka građevinske struke. Također u svom iskazu tužitelj je bio preciziran, jasan i nedvosmislen, te ga je u tom smislu sud prihvatio u cijelosti.

Sud nije prihvatio navode tuženika koje je isticao u toku postupka i koji se odnose na činjenice da tužitelj radove koje je uradio nije uradio na kvalitetan i zadovoljavajući način, da je do probijanja rokova došlo isključivom krivicom tužitelja iz razloga što te svoje navode u toku postupka nije dokazao niti jednim dokazom. U pogledu financijskog vještačenja kojim je utvrđeno da je firmi „Ganik“ plaćeno 70.440,69 KM i to u 2008.godini iznos od 21.704,16 KM, u 2009.godini iznos od 15.700,57 KM, a u 2010.godini iznos od 33.035,96 KM, sud nije posebno cijenio iz razloga što se navedeno plaćanje odnosilo na postavljanje keramike i fugiranje kupatila, a što nije predmet ovog spora između parničnih stranaka, te tužitelj navedene radove nije nikad ni osporio. Također iz radnih naloga koji se odnose na radove od strane firme „Ganik“ sud je utvrdio da su ti radovi trajali 10-tak dana, da se ti radovi odnose na ono što je tužitelj već uradio, da je riječ o manjem obimu radova, te su to uglavnom bili keramičarski radovi. Također tuženik nije u toku postupka dokazao da je navedene radove tužitelj izveo na nestručan i nekvalitetan način, niti da je obavjestio tužitelja o eventualnim nedostacima, niti mu je dao primjeren rok da ih otkloni, jer je bio dužan obavjestiti tužitelja ako je smatrao da izvedeni radovi nisu urađeni na kvalitetan način, te je u tom smislu i u toku postupka mogao predložiti odgovarajuće vještačenje.

Sud nije prihvatio iskaze svjedoka K.A. i P.M., jer se iskazi navedenih svjedoka ne slažu kako sa materijalnim dokazima, vještačenjem, a posebno sa iskazom svjedoka S.N. koji je bio nadzorni organ postavljen od strane tuženika, a sami iskazi su i u suprotnosti sa iskazom tužitelja i svjedoka koje je on predložio da se saslušaju na glavnoj raspravi.

Također sud nije posebno cijenio ni iskaz svjedoka G.I., koji je u toku postupka sudu dao informacije koje se odnose na poslove koje je imala firma „Ganik“ na objektu „B.“, a kako je sud već gore konstatovao poslovi koje je obavljala firma „Ganik“ d.o.o. Vitez nisu predmet ovog spora.

Sud također nije odbacio tužbeni zahtjev kako je to tražio punomoćnik tuženika iz razloga što je u toku postupka tužitelj uredio tužbu na način da je prvobitno označenog tuženika V.r. D.N. uredio na način da je označio D.N., vl. V.r. T., iz razloga što punomoćnik tuženika u toku postupka nikada nije prigovarao na navedeno označenje tuženika, te se upustio u raspravljanje, bez obzira kako je bio tuženik označen, te je u tom smislu i na pripremnim ročištima predlagao dokaze kojim bi utvrđivao relevantne činjenice za njegovu stranku.

Također sud nije posebno cijenio navode tuženika koji se odnose na činjenicu da tužitelj tuženiku nikad nije ispsotavio račun gdje se pozivao na Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Zakonu o fizikalnim sistemima, Zakon o računovodstvu i reviziji F BiH, iz razloga što to ne može biti predmet ovog spora, već nekih drugih postupaka. Kao što je gore sud utvrdio među parničnim strankama je bio zasnovan obligaciono pravni odnos na način da su parnične stranke i zaključile Ugovor o izvođenju radova od 16.04.2008.godine. Također sud je u toku postupka utvrdio da je tužitelj završio sve ugovorene radove, te da je u toku izvođenja tih radova imao i naknadne radove koje je kvalitetno i na stručan način uradio. Činjenica da tužitelj nije izdao račun tuženiku po ocjeni suda leži prvenstveno u

ponašanju tuženika koji je prema ocjeni suda izbjegavao da se angažuje neovisni vještak koji bi utvrdio pravo stanje stvari.tuženiku. U toku postupka tuženik navodi da tužitelja nema pravo na naknadu za naknadno izvedene radove jer nemama pismene saglasnosti tuženika za izvođenje naknadnih radova.Sud nije prihvatio ovaka prigovor tuženika jer pismena saglasnost nije nužan uslov za povećanje cijene radova obzirom da je tužitelj izveo naknadne radove koji su predviđeni uz usmenu saglasnost tužitelja i nadzornog organa

Na osnovu svega izloženog, a u skladu sa članom 2. stav 1., članom 4., članom 7. st. 1., a u vezi sa članom 123 i 126. Zakona o parničnom postupku, sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

Naime, član 2. st. 1. Zakona o parničnom postupku, propisao je da u parničnom postupku sud odlučuje u granicama zahtjeva koji su stavljeni u postupku, dok je član 4. istog Zakona propisao da sud odlučuje o tužbenom zahtjevu, u pravilu, na osnovu usmene, neposredne i javne rasprave.

Član 7. stav 1. Zakona o parničnom postupku, propisao je da su stranke dužne iznijeti sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve i izvoditi dokaze kojima se utvrđuju te činjenice. U odnosu na raniji Zakon o parničnom postupku, član 7. je noveliran, tako da sud nije dužan potpuno i istinito utvrditi sporne činjenice o kojima ovisi osnovanost zahtjeva, što je bilo određeno u prvom stavu ovog člana u ranijem Zakonu o parničnom postupku. To znači da se daje primat raspravnom načelu, uz izostavljanja načela o utvrđivanju materijalne istine. Sud je tu pasivan, jer su stranke dužne iznijeti sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve i izvoditi dokaze kojima se utvrđuju te činjenice.

Član 123. stav 1 Zakona o parničnom postupku propisao je da svaka stranka je dužna dokazati činjenice na kojima zasniva svoj zahtjev.

Član 126. Zakona o parničnom postupku propisao je da ako sud na osnovu ocjene izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću utvrditi neku činjenicu, o postojanju te činjenice, zaključit će primjenom pravila o teretu dokazivanja.

U parničnom postupku tužitelj je obavezan (aktivna uloga stranaka), da iznese činjenice i predloži dokaze za utvrđivanje tih činjenica.

Ako je stranka iznijela neku činjenicu, a nije je dokazala, sud će smatrati tu činjenicu ne dokazanom.

Odluka o kamatama donesena je primjenom člana 2. Zakona o visini stope zatezne kamate kamate («Službene novine F BiH» br. 18/96, 1/97, 27/98 i 51/01), a u vezi sa članom 277. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima («Službeni list SFRJ» br. 29/78, 57/89, «Službeni list SR BiH» br. 2/92, 13/93 i 13/94 i «Službene novine F BiH» br. 29/03).

Odluka o troškovima donesena je na osnovu člana 386. stav 2. Zakona o parničnom postupku, a sud je odlučio da svaka stranka snosi svoje troškove postupka s obzirom da su

parnične stranke imale približan uspjeh u toku postupka, kao i činjenica da se je punomoćnik tuženika protivio smanjenju tužbenog zahtjeva.

P O U K A:

Protiv ove presude može se izjaviti žalba
Kantonalnom sudu u Novom Travniku u
roku od 30 dana, od dana prijema ove presude,
putem ovog suda u tri primjerka.

S U D I J A:
Miralem Živković